

Ministerul Economiei
și Infrastructurii
al Republicii Moldova

INFORMAȚIE OPERATIVĂ cu privire la evoluția social - economică a Republicii Moldova (conform datelor disponibile la 30.06.2020)

Răspândirea Coronavirusului la nivel global implică costuri economice majore. Republica Moldova nu este o excepție. Tendințele economice înregistrate de Republica Moldova în primele luni ale anului 2020 reflectă primele semne ale pandemiei COVID-19. În special, iese în evidență impactul factorilor externi. Contractarea cererii externe din partea principalilor parteneri ai Republicii Moldova a rezultat în scăderea exporturilor și diminuarea producției unor ramuri industriale. Serviciile de transport sunt în scădere accentuată. Consumul intern este influențat de diminuarea transferurilor de peste hotare și reducerea veniturilor salariale. Pentru acoperirea cheltuielilor bugetare Guvernul apelează la împrumuturi interne și externe de finanțare, fapt ce majorează nivelul de îndatorare a țării. Totodată, veniturile bugetare se diminuează, ca impact al sistării activității economice în majoritatea sectoarelor economiei naționale...

Produsul intern brut a însumat 43,7 mild. lei în trimestrul I 2020 și a înregistrat o creștere modestă de 0,9% față de același trimestru din anul precedent. Performanța slabă a economiei din I trimestru poate fi atribuită atât tendinței de temperare a economiei din anul trecut, precum și primelor efecte negative ale pandemiei Covid-19. Cererea internă, determinată exclusiv de investițiile în construcții, a fost unica sursă de susținere a creșterii economice, în timp ce atât consumul privat, cât și exporturile au scăzut.

Creșterea prețurilor se temperează. În luna mai 2020 rata inflației a constituit 1,1% față de decembrie 2019, înregistrând micșorare cu 3,4 p.p. comparativ cu rata inflației din aceeași perioadă a anului 2019. Rata inflației anuală (mai 2020 față de mai 2019) s-a încadrat în limita intervalului de variație al țintei inflației stabilite de BNM (5% +/- 1,5%), constituind 4,1%.

Leul moldovenesc s-a depreciat ușor față de dolarul SUA. De la începutul anului 2020 moneda națională a marcat o depreciere de 2,4% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,21 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2020 până la 17,63 lei la 31.05.2020). Față de Euro leul moldovenesc s-a depreciat cu 0,7%. Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la 30.04.2020 a atins un record istoric de 3136,2 mil. dolari, majorându-se cu 2,6% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2019 și cu 8,5% - față de situația la 31.05.2019.

Masa monetară M3 la sfârșitul lunii mai 2020 a constituit circa 93,2 mild. lei și s-a majorat cu 7,3% comparativ cu sfârșitul lunii mai a anului 2019. Evoluția masei monetare M3 a fost determinată de majorarea banilor în circulație cu 8,8%, depozitelor la vedere - cu 10,3% și depozitelor în valută străină - cu 7,3%. Cererea pentru credite este în diminuare: volumul creditelor noi acordate în luna mai 2020 a înregistrat o micșorare cu circa 25,9% față de perioada respectivă a anului 2019.

În luna mai indicatorii bugetului public național reflectă semne de ameliorare: veniturile s-au diminuat cu numai 9% (comparativ cu 23% în luna aprilie). Cumulativ în ianuarie-mai a rezultat o diminuare de 3% a veniturilor bugetare și o valoare de 23,2 mild. lei, și o sporire de 2,6% a cheltuielilor bugetare, cu o valoare de 26,6 mild. lei. Cheltuielile bugetare au depășit veniturile cu 3,3 mild. lei - deficit care a atins minim istoric.

Creșterea datoriei de stat se accentuează: de la începutul anului datoria de stat administrată de Guvern s-a majorat cu 13,1% și a atins un nivel de 59,4 mild. lei. Datoria de stat internă însumează 25,8 mild. lei și a înregistrat o majorare de 10,5% față de situația de la sfârșitul lunii mai 2019. Totodată, datoria de stat externă este la nivel de 1,9 mild. dolari SUA (33,5 mild. lei) și a crescut cu 13,2% (cu 12,8% - în lei). Criza pandemică a determinat accentuarea necesității de finanțare a bugetului și, astfel, în cinci luni ale anului curent au fost înregistrate intrări de surse externe de finanțare în sumă de 280,2 mil. dolari, față de 157,3 mil. dolari în aceeași perioadă a anului precedent.

Criza internațională determinată de răspândirea pandemiei a avut un impact simțitor și asupra indicatorilor balanței de plăți. Conform datelor preliminare pentru trimestrul I 2020, deficitul contului

curent s-a redus cu 20,9%, constituind 7,6% în raport cu PIB. De asemenea, intrările de investiții străine directe s-au redus substanțial - de 5,6 ori, până la 0,9% în raport cu PIB.

Se conturează impactul pandemiei COVID-19 asupra comerțului exterior. Contractarea cererii externe din partea principalilor parteneri ai Republicii Moldova a rezultat în scăderea exporturilor, iar diminuarea consumului a condus la scăderea importurilor. În primele 4 luni 2020 s-au diminuat exporturile cu 13%, iar importurile cu 12,3%. Soldul negativ al balanței comerciale a constituit 826,0 mil. dolari SUA, cu 11,5% mai mic decât cel înregistrat în perioada similară 2019. Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi s-a micșorat cu 0,4 p.p. (constituind 50%).

După o diminuare cumulativă de 3% în ianuarie-aprilie, în luna mai persoanele fizice au transferat din exterior prin intermediul băncilor din Republica Moldova cu 24,6% mai mult decât în luna mai 2019. Această creștere substanțială s-a datorat, cel mai probabil, limitării posibilităților de a remite bani prin căi neoficiale în contextul răspândirii pandemiei COVID-19.

Pandemia COVID-19 a afectat sectorul industrial. Restrângerea sau sistarea temporară a activității companiilor din sector ca urmare a măsurilor de protecție împotriva răspândirii COVID-19 și diminuarea cererii externe a determinat scăderea volumului producției industriale în martie cu 10,5%, iar în aprilie cu 25%. Evoluțiile respective au diminuat rezultatul sectorului industrial din ianuarie-aprilie până la -5,6%. Au fost în descreștere toate subsectoarele industriale: industria prelucrătoare -4,5%, industria extractivă -12,1%, producția și furnizarea de energie -8,9%. Un impact negativ esențial al crizei pandemice se constată în ramurile exportatoare cum sunt: industria constructoare de mașini, industria ușoară, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor

Sectorul agricol a crescut în primul trimestru 2020 cu 2,4%, însumând circa 1,7 mild. lei. Această evoluție a fost determinată de creșterea producției animale (creșterii) porcilor și păsărilor. A fost în descreștere producția (creșterea) vitelor, ovinelor, caprinelor, producția de lapte, ouă, precum și cea vegetală.

Activitatea investițională este în diminuare. În primul trimestru 2020 volumul investițiilor a scăzut cu 1,5% față de aceeași perioadă a anului precedent, însumând circa 3,24 mild. lei. Diminuarea activității investiționale s-a datorat, în mare parte, scăderii esențiale a investițiilor din bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale (-55%). În același timp, investițiile din fondul rutier au crescut de 2,2 ori. În creștere s-au menținut și investițiile private (+2,5%), în special s-a dezvoltat sectorul construcțiilor, investițiile în acest sector fiind în creștere cu circa 18%. S-au redus investițiile în mașini și utilaje (-5,9%), în mijloace de transport (-25,9%), în terenuri (-44,3%).

Transportul de mărfuri și pasageri este unul din cele mai afectate sectoare de pandemia COVID-19. Închiderea granițelor și restricțiile de călătorie au redus mobilitatea persoanelor, numărul pasagerilor transportați diminuând în luna martie cu 49,6%, iar în aprilie - cu 89%. Volumul mărfurilor transportate, de asemenea, a scăzut (în martie cu 15%, aprilie cu 35%), ca rezultat al contractării volumului schimburilor comerciale și activității productive a agenților economici.

Comerțul intern de bunuri și servicii este în scădere datorită impactului pandemiei COVID-19. Cele mai afectate au fost unitățile comerciale ce prestează servicii. În aprilie, volumul serviciilor de piață prestate populației a diminuat cu 44% (în prețuri comparabile), iar al serviciilor prestate întreprinderilor cu circa 36% (în prețuri curente). De asemenea, a scăzut comerțul de bunuri: comerțul cu amănuntul a scăzut cu 28% (în prețuri comparabile), iar comerțul cu ridicata - cu 29% (în prețuri curente).

Câștigul salarial mediu lunar brut al unui salariat din economia națională în trimestrul I 2020 a constituit 7633,9 lei și s-a majorat în termeni nominali cu 10,3% față de trimestrul I 2019. În termeni reali salariul s-a majorat cu 3,6%. Exprimat în valută străină acesta a constituit circa 394 Euro sau 434 dolari SUA. În sfera bugetară câștigul salarial mediu lunar a constituit 7086 lei, fiind în creștere cu 3,6%, iar în sectorul real - 7834,2 lei și s-a majorat cu 12,7%, respectiv (în termeni nominali).

Mărimea medie a **pensiei lunare** la 01.04.2020 (până la indexare) a constituit 1914,17 lei și s-a majorat cu 6,7% față de aceeași dată a anului 2019 în termeni nominali.

Numărul **somerilor** înregistrați la oficiile forței de muncă în primele 5 luni 2020 a constituit 23,3 mii persoane și s-a majorat de circa 1,9 ori față de 5 luni 2019.

1. Cadrul macroeconomic

1.1. Produsul intern brut

Produsul intern brut (PIB) a însumat 43,7 mild. lei și a crescut în termeni reali cu 0,9% (cu 1,2% ajustat sezonier) comparativ cu I trimestru 2019 și cu 0,5% comparativ cu trimestrul IV al anului trecut.

După patru ani consecutivi de creștere economică, rezultatul primului trimestru a fost modest. Primele indicii de temperare a creșterii s-au evidențiat în trimestrul precedent, când a fost înregistrată o creștere economică de 0,2%, față de 3,8% în trimestrul IV 2018.

Performanța slabă a economiei din I trimestru al anului curent poate fi atribuită atât tendinței de temperare a economiei din anul trecut, precum și primelor efecte negative ale pandemiei Covid-19.

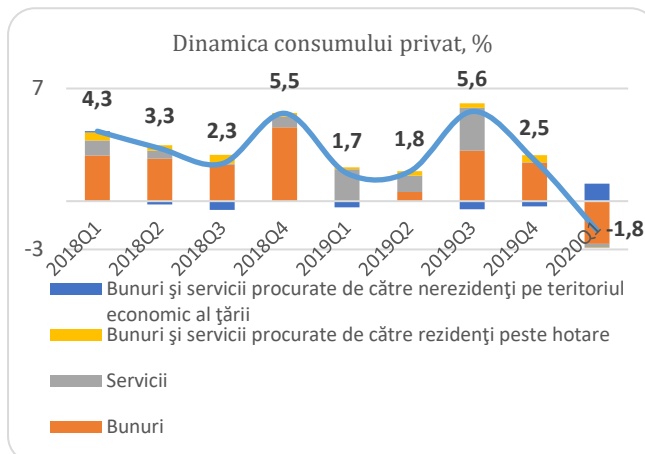
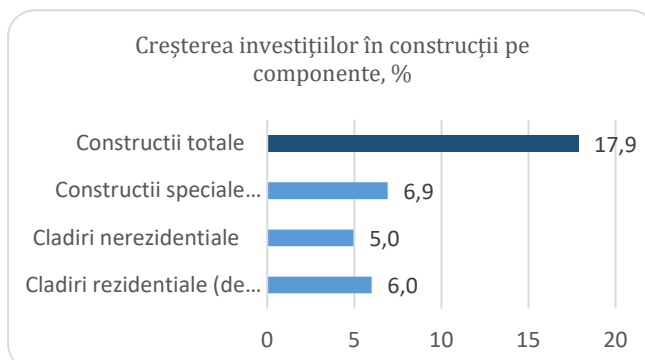
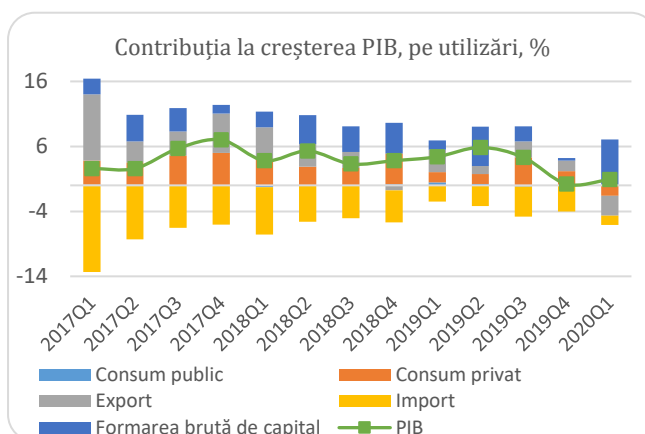
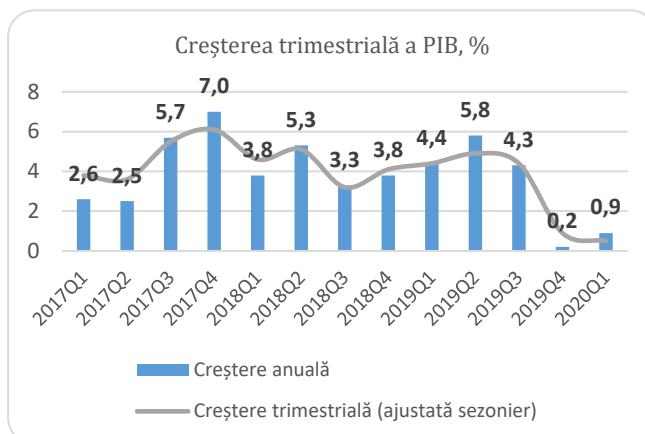
Cererea internă, determinată exclusiv de investițiile în construcții, a fost unica sursă de susținere a creșterii economice, în timp ce atât consumul privat, cât și exporturile au scăzut.

Investițiile în construcții au fost impulsionate preponderent de construcțiile inginerești (construcția gazoductului Ungheni-Chișinău, investițiile în infrastructura drumurilor, sisteme de alimentare cu apă și canalizare, etc.) și construcțiile în clădirile rezidențiale. Situația creditară favorabilă (creditele imobiliare au sporit cu 48%), implementarea Programului de stat "Prima casă" și temperaturile medii mai ridicate comparativ cu perioada similară a anului precedent au constituit factorii stimulativi ai creșterii investițiilor în construcții care s-au evidențiat în I trimestru 2020.

Populația a consumat cu 1,8% mai puțin decât în I trimestru 2019. Datele indică o contribuție negativă majoră a consumului de bunuri, care deține o pondere de 67% în consumul privat și a înregistrat o diminuare de -3,9%.

Factorul cel mai important care a influențat consumul privat a fost restricționarea activității companiilor ce activează în domeniul comerț cu amănuntul, precum și reducerea puterii de cumpărare, ca rezultat al diminuării veniturilor populației. Totodată, consumul a fost afectat, cel mai probabil, și de atitudinea populației precaută vizavi de așteptările privind efectele pandemiei.

Populația a procurat servicii cu 0,7% mai puțin, ceea ce reprezintă o pondere de 31% în total consum privat

(în I trimestru veniturile companiilor din prestarea serviciilor populației s-au diminuat cu 1,3%).

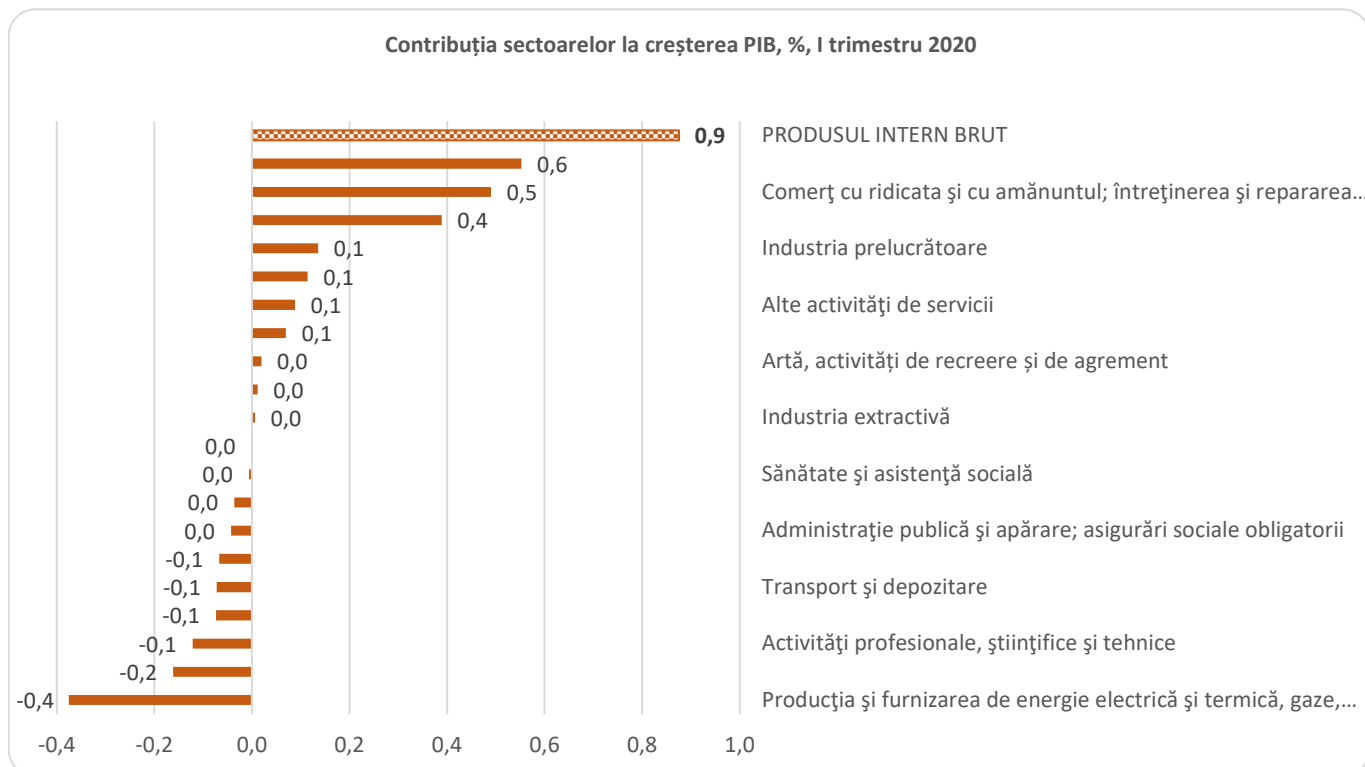
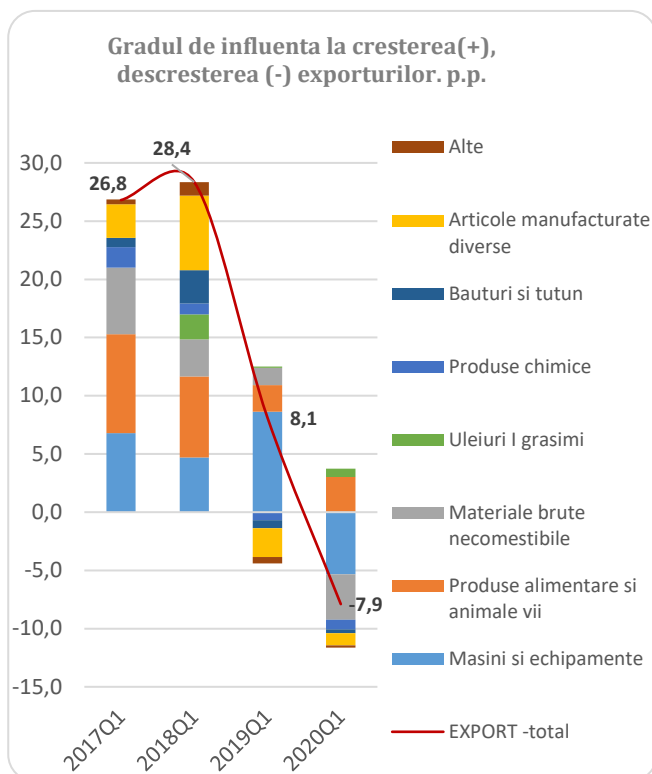
Exportul de bunuri și servicii s-a diminuat brusc.

Contribuția negativă a exporturilor nete la evoluția PIB-ului a fost generată atât de cerere, cât și de ofertă. Lanțurile de aprovizionare întrerupte din întreaga lume și închiderea temporară a fabricilor (de ex. din ramura automotive) au devenit principalul motiv al scăderii exporturilor, în special a utilajelor și a echipamentelor de transport, a doua cea mai mare categorie de export.

Datele indică faptul că printre principalele grupe de mărfuri care au înregistrat exporturi în diminuare cu impact major se enumeră mașini și echipamentele de transport (-21,6%), articole manufacturate diverse (-5,6%), materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili (-30,5%) și băuturi și tutun (-5,1%).

Pe de altă parte, odată cu impunerea măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii infecției de coronavirus la nivel global, a scăzut cererea externă din țările care sunt parteneri comerciali. S-a diminuat mai ales exportul către România (-8,9%), Germania (-0,7%), Italia (-25,8%), Federația Rusă (-8,8%) și Turcia (-41,6%).

Pe partea de resurse, Valoarea adăugată brută creată în sectorul construcții a avut cea mai mare contribuție pozitivă la creșterea PIB în I trimestru 2020 (+0,6%), urmată de comerț interior (+0,5%) și informații și comunicații (+0,4%). Rezultatul total al sectorului industrial a fost negativ și a sustras 0,3% din creșterea PIB. Involuția respectivă a fost determinată în mare parte de diminuarea producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, cel mai important factor fiind temperaturile medii mai ridicate comparativ cu perioada similară a anului precedent.

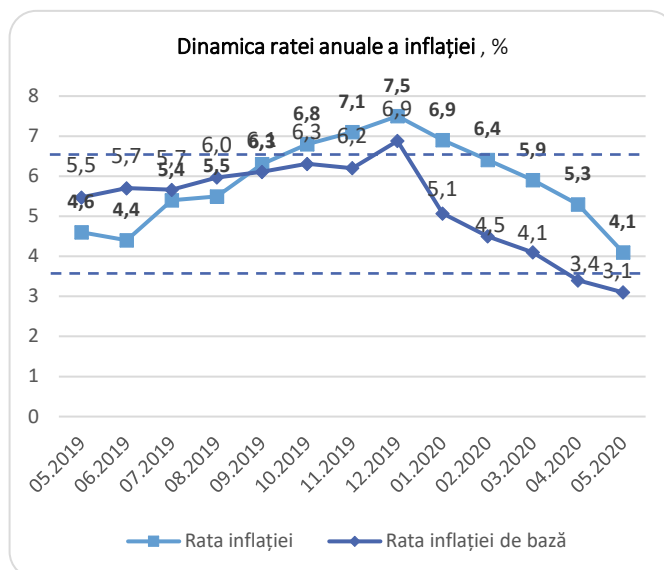
1.2. Inflația

Rata inflației anuală (mai 2020 față de mai 2019) s-a încadrat în limita intervalului de variație al țintei inflației stabilite de BNM (5% +/-1,5%), constituind **4,1%**.

Rata inflației de bază a fost 3,1%, cu 2,3 p.p. mai mică decât nivelul ratei inflației de bază în luna respectivă a anului 2019.

Rata inflației de la începutul anului (mai 2020 față de decembrie 2019) a constituit **1,1%**, comparativ cu 4,5% înregistrate în aceeași perioadă a anului 2019.

Rata inflației de bază a constituit 0,2% față de decembrie 2019, fiind cu 3,6 p.p. mai mică comparativ cu cea înregistrată în perioada respectivă a anului 2019.

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorii de influență asupra ratei inflației

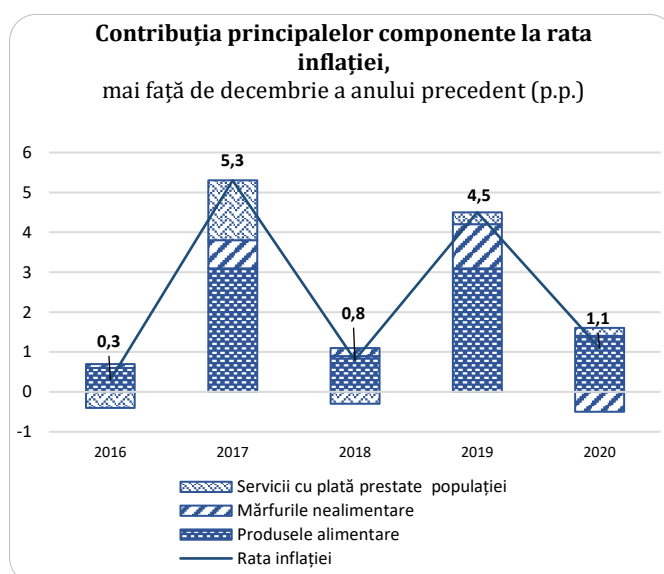
- ↑ cererea la fructe proaspete din roada anului curent
- ↑ majorarea tarifelor la călătoriile în transportul interurban
- ↓ micșorarea prețurilor internaționale la resursele energetice
- ↓ contractarea cererii interne ca urmare a măsurilor restrictive adoptate în luna martie pentru oprirea răspândirii pandemiei COVID-19 și diminuării remiterilor premite de peste hotate.
- ↓ aprecierea monedei naționale în trimestrul II 2020, care micșorează prețurile produselor și mărfurilor importate
- ↓ anularea prețurilor minime pentru țigările comercializate în R. Moldova în Legea bugetului pentru anul 2020.

Cea mai mare contribuție la creșterea ratei inflației au avut produsele alimentare.

Produsele alimentare - **131,1%** din creșterea IPC general, (inclusiv 61,8% revin fructelor, 42,9% - legumelor);

Mărfurile nealimentare - **-51,2%** (inclusiv -50,1% revin combustibililor, -2,5% - medicamentelor, -1,2% - încălțămintei, cîte -0,9% - țigărilor și confecțiilor);

Tarifele la servicii - **20,1%** (inclusiv 16,7% revin tarifelor pentru transportul de pasageri).

Sursă: Biroul Național de Statistică

1.2 Cursul de schimb și piața valutară

De la începutul anului 2020 moneda națională a marcat o depreciere de 2,4% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,21 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2020 pînă la 17,63 lei la 31.05.2020). Față de Euro leul moldovenesc s-a depreciat cu 0,7%.

Factorii de influență asupra cursului de schimb

- ↑ intervențiile Băncii Naționale a Moldovei pe piața valutară internă sub formă de vânzări de valută
- ↕ fluctuațiile dolarului SUA pe piețele valutare internaționale și politica monetară a BNM (influențează cursul leului față de euro și alte valute)
- ↓ cererea de valută mai mare decât oferta pe piața valutară internă
- ↓ diminuarea exporturilor

În ianuarie-mai 2020, cererea netă de valută din partea agenților economici a fost acoperită prin oferta netă de valută de la persoanele fizice în proporție de 78,3%.

În aceste condiții, BNM a intervenit prin vânzări nete de valută în sumă de 159,5 mil. dolari.

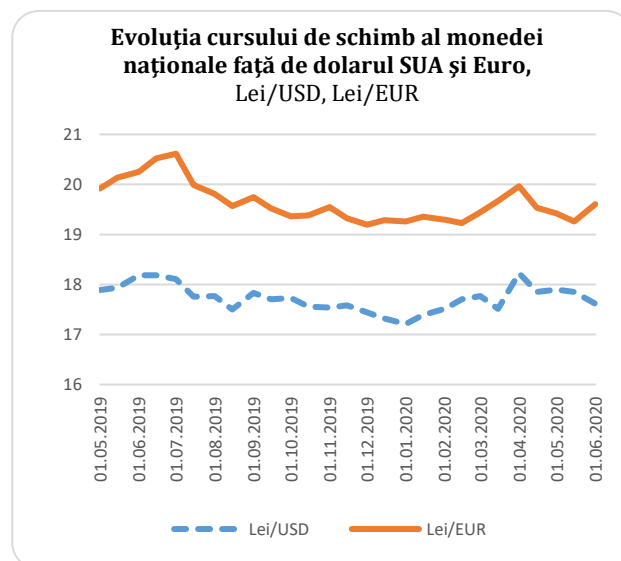
Totodată, măsurile întreprinse împotriva răspândirii COVID-19 au determinat activitatea economică mai pasivă comparativ cu situația similară din anul 2019, inclusiv pe piața valutară:

- ↓ **Oferta netă** de la persoanele fizice s-a micșorat cu 18,7%.
- ↓ **Cererea netă** de valută din partea persoanelor juridice s-a micșorat cu 13,6%.

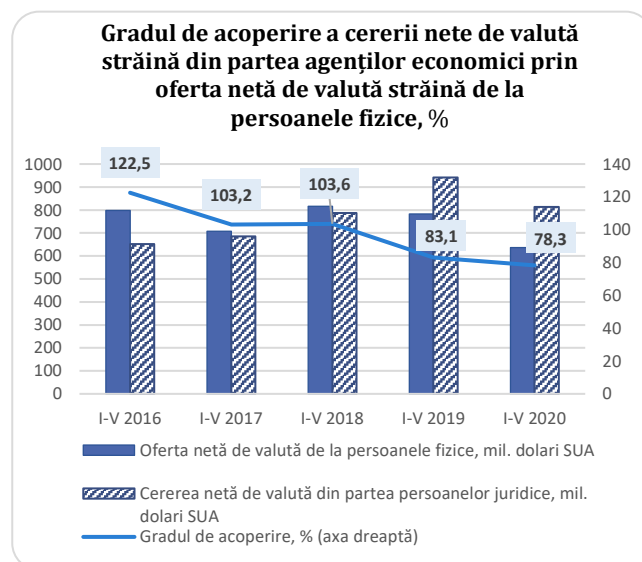
Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la 29.05.2020 a atins 3136,2 mil. dolari, majorându-se cu 2,6% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2019 și cu 8,5% - față de situația la 31.05.2019.

Factorii principali de modificare a stocului activelor valutare de rezervă:

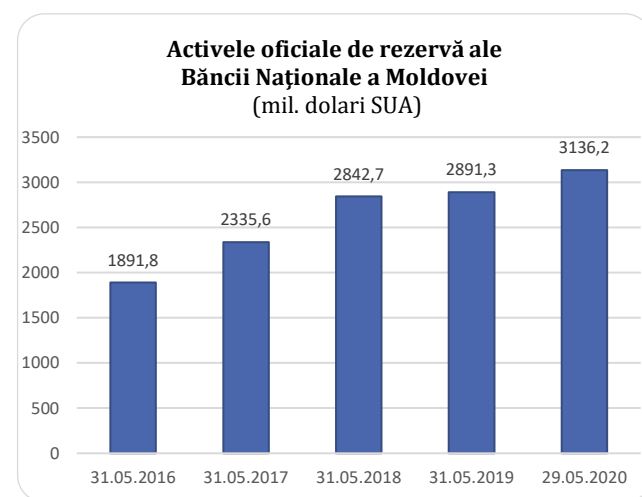
- ↓ intervențiile pe piața valutară internă sub formă de vânzări de valută
- ↓ plățile aferente serviciului datoriei publice externe a Republicii Moldova
- ↑ înregistrarea creditelor de la Fondul Monetar Internațional
- ↑ intrările nete aferente rezervelor obligatorii în valută ale băncilor licențiate

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Sursă: Banca Națională a Moldovei

1.3 Indicatorii monetari

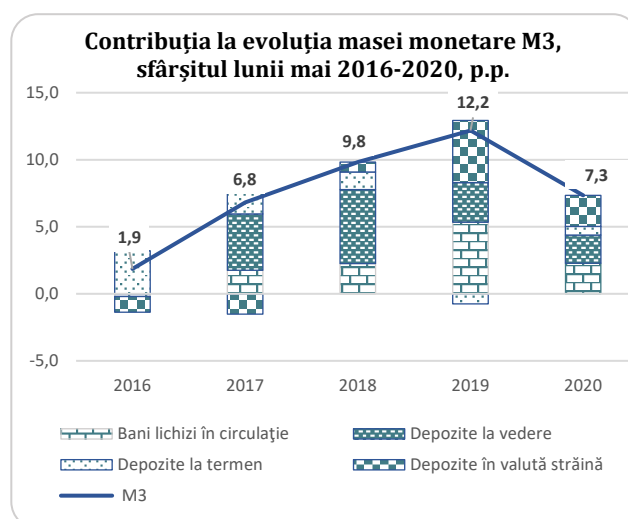
Masa monetară M3 la sfârșitul lunii mai 2020 a constituit 93,2 mild. lei și s-a majorat cu 7,3% comparativ cu situația similară din anul 2019.

Contribuțiile la creșterea agregatului monetar M3:

- Bani lichizi în circulație - +2,3 p.p.
- Depozite la vedere - +2,1 p.p.
- Depozite la termen - +0,7 p.p.
- Depozite în valută străină - +2,3 p.p.

Modificarea față de 31.05.2019:

- Bani în circulație - +8,8%
- Depozite la vedere - +10,3%
- Depozite la termen - +3,0%
- Depozite în valută străină - +7,3%

Sursă: Banca Națională a Moldovei

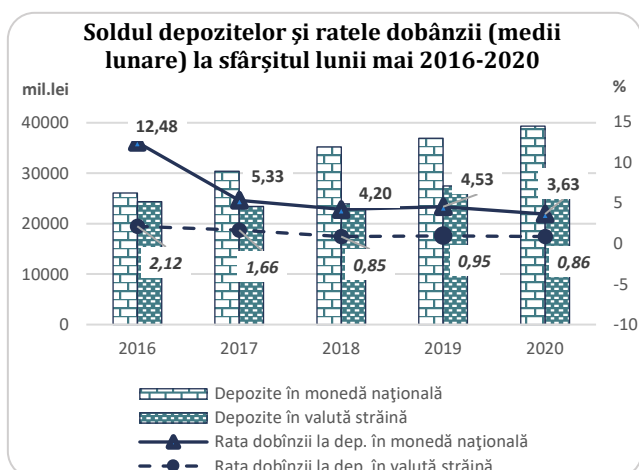
Soldul depozitelor la sfârșitul lunii mai 2020 s-a majorat cu 6,8%, atingând un volum de 68,8 mild. lei.

Soldul depozitelor în monedă națională: (57,2% din volumul total)

- ↑ Creștere cu 6,5% față de mai 2019

Soldul depozitelor în valută străină:

- ↑ Creștere cu 7,3% față de mai 2019

Sursă: Banca Națională a Moldovei

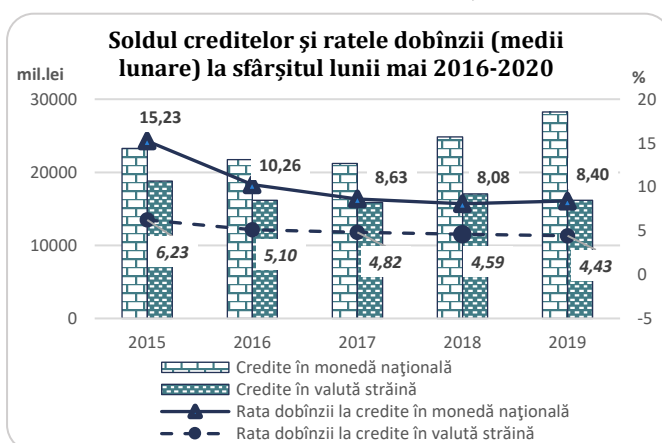
Soldul creditelor în economie a marcat o creștere cu 6% față de nivelul înregistrat la sfârșitul lunii mai 2019, constituind 44,4 mild. lei.

Soldul creditelor în monedă națională:

- ↑ Creștere cu 13,7% față de mai 2019

Soldul creditelor în valută străină:

- ↓ Diminuare cu 5,2% față de mai 2019

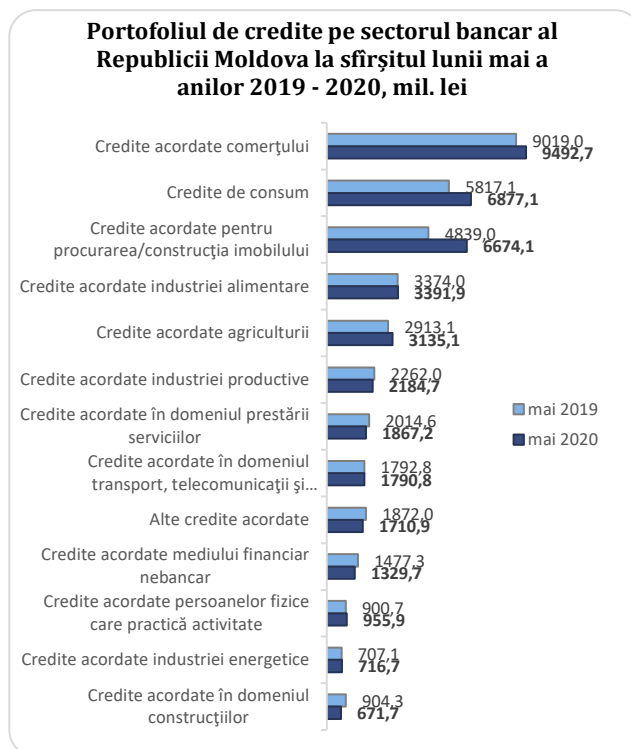

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În portofoliul de credite acordate cea mai mare pondere - 23,2% - revine creditelor destinate comerțului, apoi 16,8% - consumului, 16,3% - pentru procurarea/construcția imobilului, 8,3% - industriei alimentare etc.

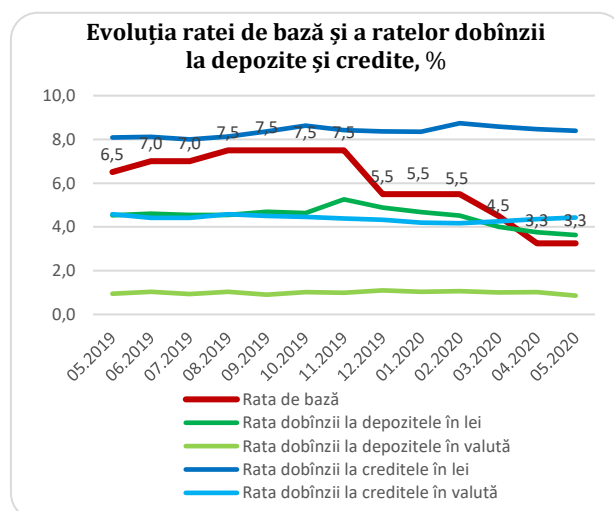
Cea mai intensă creștere a fost înregistrată la creditele acordate pentru procurarea/construcția imobilului, volumul cărora s-a majorat față de mai 2019 cu 37,9%, fapt care se explică inclusiv prin lansarea în luna mai 2018 a programului "Prima Casă".

Gradul de acoperire a creditelor prin depozite a fost la nivel de 154,9%. Aceasta indică faptul că există resurse pentru intensificarea creditării, iar băncile comerciale au lichiditatea necesară pentru finanțarea economiei.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

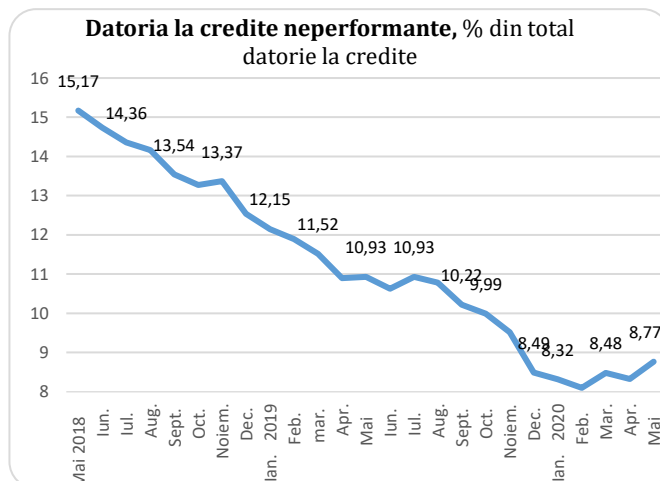
În scopul atenuării impactului efectelor generale de pandemie COVID-19 pentru perioada de urgență, Banca Națională a Moldovei a întreprins unele măsuri de relaxare a politicii monetare. Astfel, la data de 20.03.2020 a fost diminuată rata de bază de la 4,5% până la 3,25%, precum și norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă până la 38,5%, și ulterior până la 34%.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Soldul datoriei la **credite neperformante** ca pondere în soldul total al datoriei la credite după 2 ani de evoluție ascendentă, înregistrează o tendință de diminuare de la 18,5% în luna noiembrie 2017 (când a fost atins nivelul maxim) până la 8,1% în luna februarie 2020. Diminuarea ponderii creditelor neperformante se explică prin faptul că băncile au aplicat unele proceduri noi (separarea activelor „bune” de cele „rele” etc.), care au condus la reducerea stocului acestora.

Accentuarea riscului de neachitare a obligațiilor creditare în rezultatul declarării situației de urgență a determinat majorarea soldului creditelor neperformante până la 8,8% în luna mai.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

2. Finanțe publice

2.1 Bugetul public național

Datele agregate ale indicatorilor bugetului public național indică o diminuare cumulativă a *veniturilor* în lunile ianuarie-mai de 3%.

Concomitent, *cheltuielile*, care au depășit veniturile cu circa 3,3 mild. lei, s-au majorat cu 2,6%. Deficitul bugetar soldat a atins un minim istoric.

Totodată, deficitul bugetar este de 2 ori mai mare decât deficitul înregistrat în aceeași perioadă a anului 2009 (-1,6 mild. lei), când economia națională a fost puternic afectată de criza economico-financiară globală.

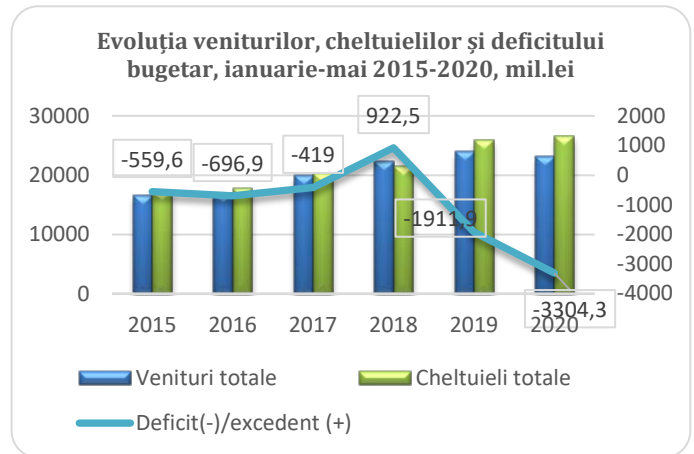
Veniturile publice au intrat subit pe o traiectorie descendentă încă din luna martie (-4,1%), diminuarea accentuându-se în luna aprilie (-23,6%), iar în luna mai fiind evidențiate primele semne de ameliorare a situației (-9,3%).

Măsurile restrictive impuse în contextul răspândirii pandemiei COVID-19 au determinat înrăutățirea situațiilor financiare ale companiilor din majoritatea sectoarelor economice și, respectiv, aceasta s-a transpus în venituri la buget considerabil mai mici decât în perioade cu activitate normală.

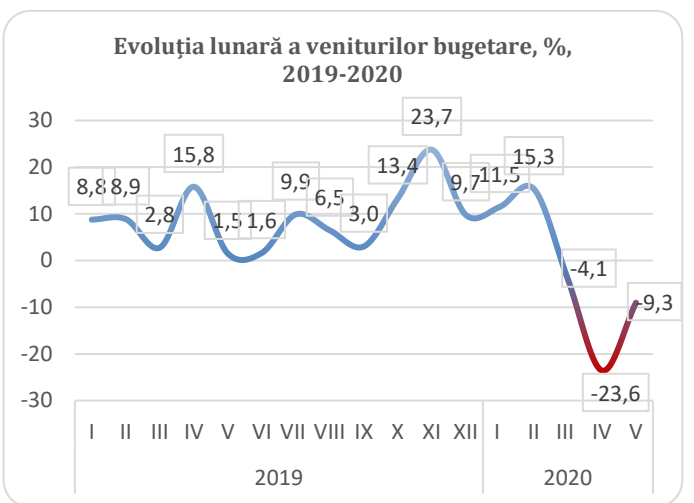
Totodată, pandemia a redus simțitor cererea internă, care a influențat evoluția importurilor și a comerțului intern.

Factorii de influență asupra veniturilor:

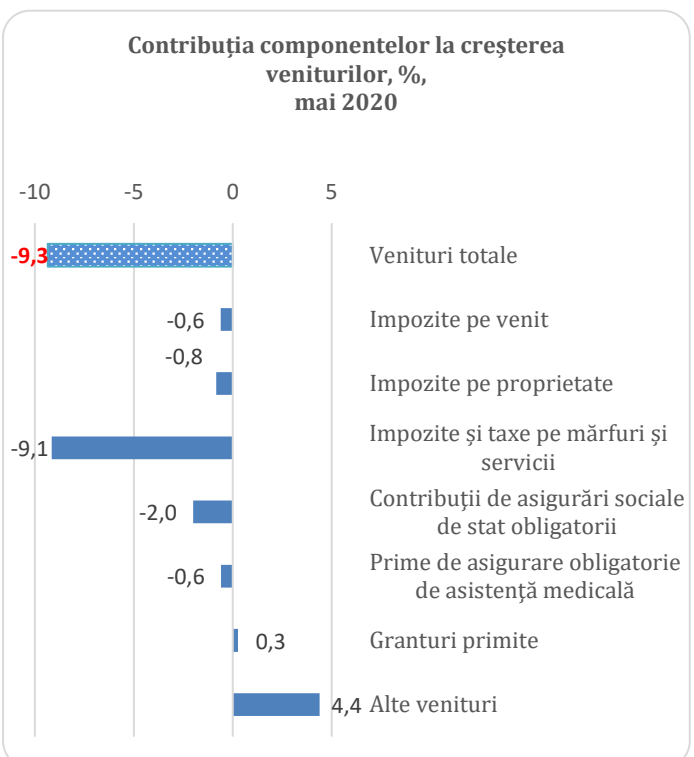
- ↓ Diminuarea importurilor (TVA la mărfurile importate): diminuarea volumului fizic și diminuarea prețurilor externe
- ↓ Aprecierea monedei naționale, factor de diminuează valoarea importurilor exprimată în moneda națională: în luna mai 2020 cursul mediu de schimb a fost 17,63 MDL/USD, comparativ cu 18,19 MDL/USD în luna mai 2019
- ↓ Diminuarea consumului intern (TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova)
- ↓ Reducerea veniturilor salariale (Contribuții și prime de asigurări obligatorii)
- ↑ Majorarea încasărilor din dividende primite de la cota parte a proprietății publice în societățile

Sursă: Ministerul Finanțelor

Sursă: Ministerul Finanțelor

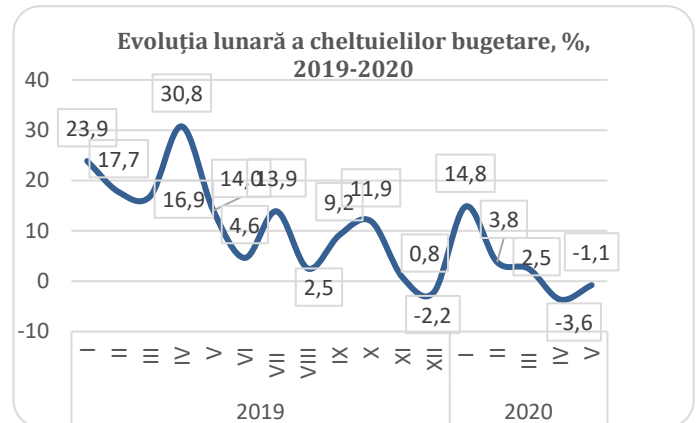

Sursă: Ministerul Finanțelor

pe acțiuni și defalcări de la profitul net al întreprinderilor de stat (alte venituri)

Spre deosebire de venituri, cheltuielile bugetare au o dinamică lunară foarte volatilă.

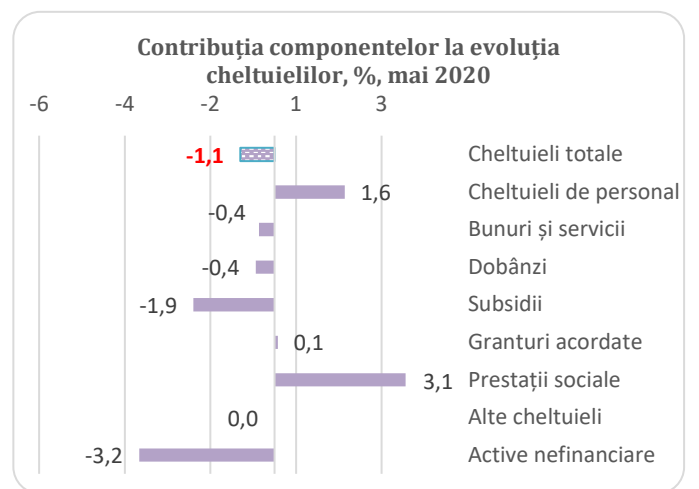
Măsurile de contracarare a pandemiei generează costuri mari, astfel încât în lunile ianuarie-mai curent cheltuielile bugetare au înregistrat o creștere de 2,6%. Cea mai mare povară asupra cheltuielilor bugetare a venit din contul prestațiilor sociale.

Sursă: Ministerul Finanțelor

Cheltuielile de prestații sociale au avut cea mai mare contribuție la majorarea cheltuielilor totale, din următoarele motive:

- majorarea cheltuielilor privind ajutorul de șomaj: în luna mai numărul beneficiarilor de ajutor de șomaj s-a majorat de circa 2 ori și a mărită medie a ajutorului de șomaj - de la 1466,5 lei la 1721,2 lei
- cheltuielile privind plata indemnizațiilor unice de 16 mii lei cadrelor medicale ca efect al pandemiei

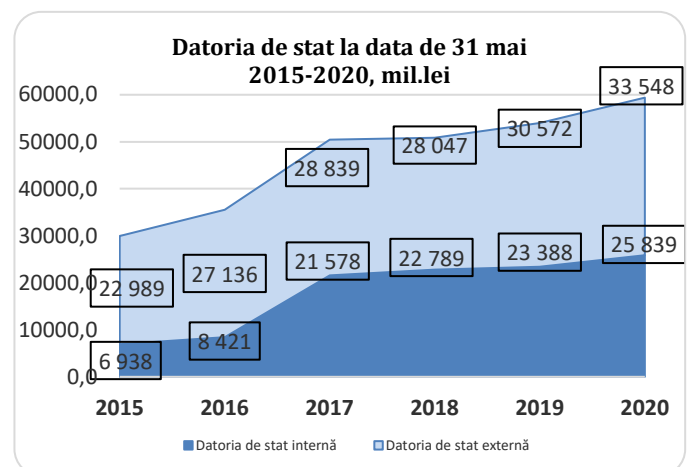

Sursă: Ministerul Finanțelor

2.2. Datoria de stat

Criza pandemică a generat costuri mari și, pentru acoperirea cheltuielilor bugetare, Guvernul a apelat la împrumuturi interne și externe de finanțare, fapt ce a majorat nivelul de îndatorare a țării.

Conform datelor din 31 mai 2020, **datoria de stat administrată de Guvern este la nivel de 59,4 mild. lei**. Datoria internă, care deține ponderea 43,5% în valoarea totală a datoriei de stat, a însumat 25,8 mild. lei și a crescut cu 10,5% față de aceeași situație din anul precedent. Datoria de stat externă, având o pondere de 56,5% în total, a însumat 33,5 mild. lei și s-a majorat cu 9,7%.

Sursă: Ministerul Finanțelor

Datoria de stat internă s-a majorat față de situația de la sfârșitul lunii mai 2019 din contul emisiunii mai mari a valorilor mobiliare de stat (VMS) pe piața primară.

S-a accentuat interesul investitorilor față de VMS emise pe 182 zile, ponderea cărora s-a majorat de la 21,4% la 26,5%. Totodată, s-a diminuat ponderea VMS emise pe 2 ani de la 13,7% la 8,1%, emise pe 3 ani – de la 9,4% la 8,4%.

⇒ Rata medie a dobânzii la VMS a scăzut de la 6,14% până la 5,22%.

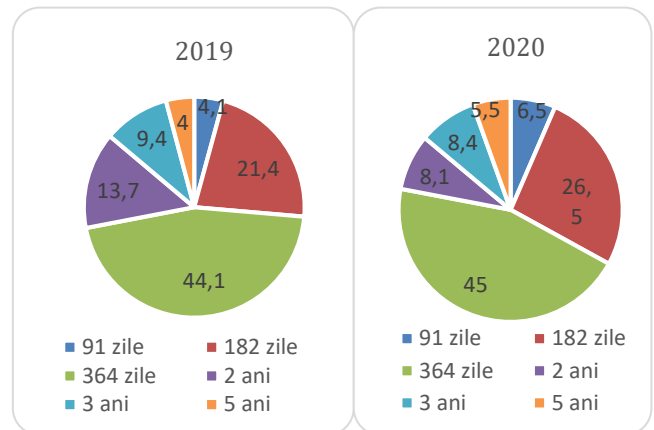
⇒ Investitorii din sectorul bancar domină piața VMS, cu 94,4%.

Datoria de stat externă administrată de Guvern a însumat 1903 mil. dolari și a înregistrat creștere cu 13,2%.

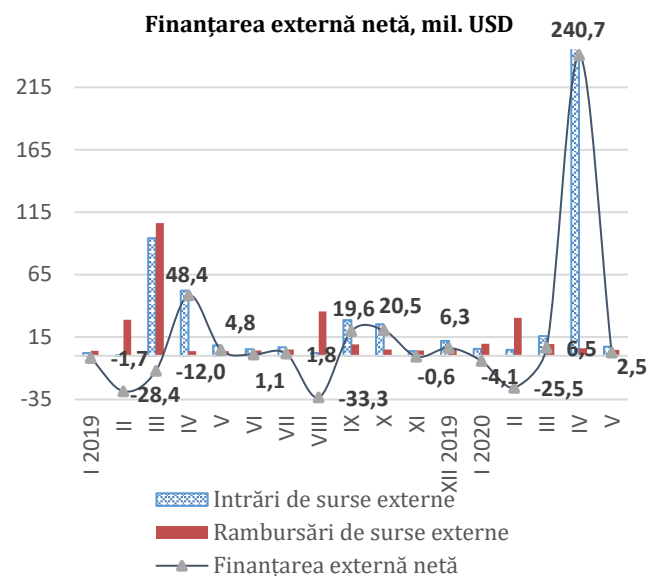
Factorul principal al majorării nivelului de îndatorare a țării sunt intrările masive de surse externe de finanțare, întru atenuarea efectelor negative ale crizei generate de Covid-19.

Astfel, numai în lunile aprilie-mai 2020 finanțarea externă netă a atins 243,2 mil. dolari: surse externe de finanțare au intrat în valoare de circa 254 mil. dolari și au fost rambursate – 10,8 mil. dolari.

Structura VMS pe maturități, %

Sursă: Ministerul Finanțelor

Sursă: Ministerul Finanțelor

3. Sectorul real

3.1. Industria

Sectorul industrial este în diminuare datorită efectelor pandemiei COVID-19. În luna martie volumul producției industriale a scăzut cu 10,5%, iar în aprilie – cu 25%. Drept urmare în perioada ianuarie-aprilie sectorul industrial a înregistrat un rezultat negativ de -5,6%. **A fost în scădere** volumul producției industriale în toate sub-sectoarele:

- ↓ Industria prelucrătoare: -4,5%.
- ↓ Industria extractivă: -12,1%.
- ↓ Producția și furnizarea de energie: -8,9%.

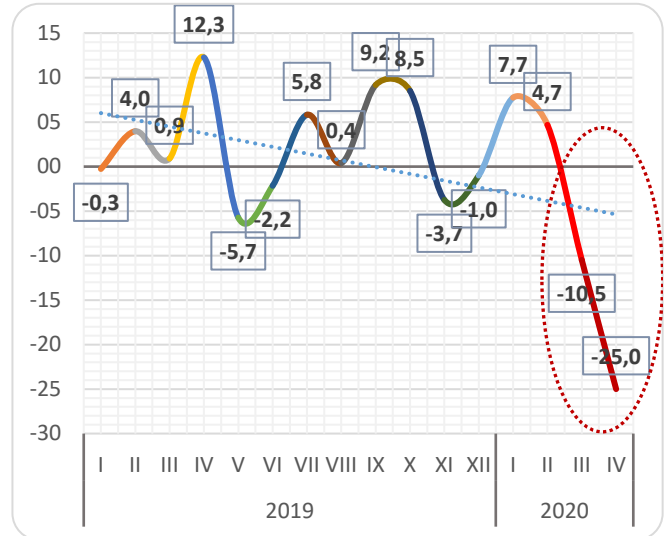
Criza pandemică a afectat majoritatea ramurilor industriale, însă un impact mai esențial se constată în ramurile exportatoare:

- fabricarea de piese pentru autovehicule și motoare (aprilie -83%; ianuarie-aprilie -31%);
- fabricarea de fire și cabluri, dispozitive de conexiune pentru acestea (aprilie -76%; ianuarie-aprilie -36%);
- fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (aprilie -59%; în ianuarie-aprilie -21%);
- fabricarea produselor textile (aprilie -48%; ianuarie-aprilie -15%);
- prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor (aprilie -23%; ianuarie-aprilie -10%).

Concomitent, **situația creată de pandemia COVID-19 a stimulat cererea pentru produsele chimice, farmaceutice, precum și pentru cele ale industriei alimentare**, care au înregistrat creșteri:

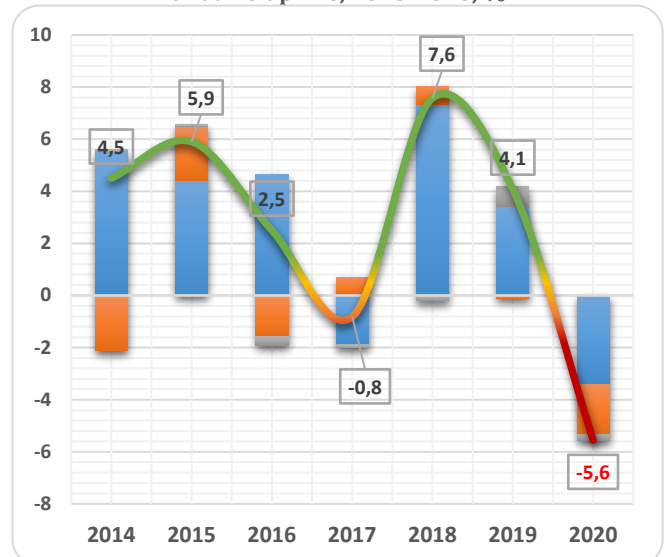
- fabricarea produselor chimice de bază (aprilie - de 2,4 ori mai mult, +84% în ianuarie-aprilie);
- fabricarea săpunurilor, detergenților, produselor de întreținere (aprilie - de 3 ori mai mult în aprilie, ianuarie-aprilie +93%);
- fabricarea produselor farmaceutice de bază (aprilie +1,5%; ianuarie-aprilie +23%);
- producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne (aprilie -2%; ianuarie-aprilie +10%);

Evoluția lunară a sectorului industrial, %, 2019-2020

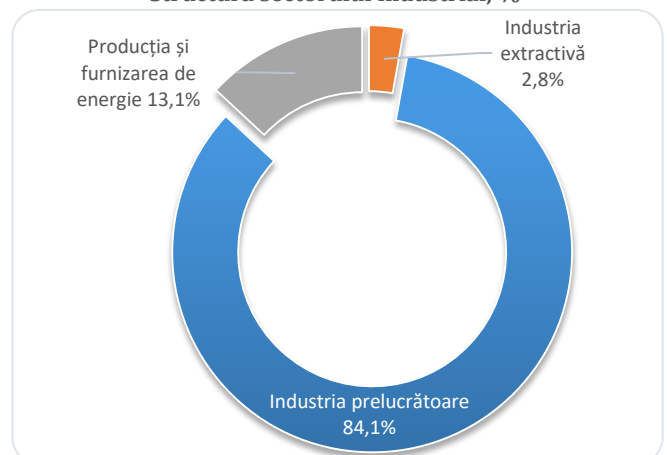
Sursă: Biroul Național de Statistică

Evoluția sectorului industrial, ianuarie-aprilie, 2015-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Structura sectorului industrial, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

- fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale (aprilie de 8 ori, în ianuarie-aprilie +52%).

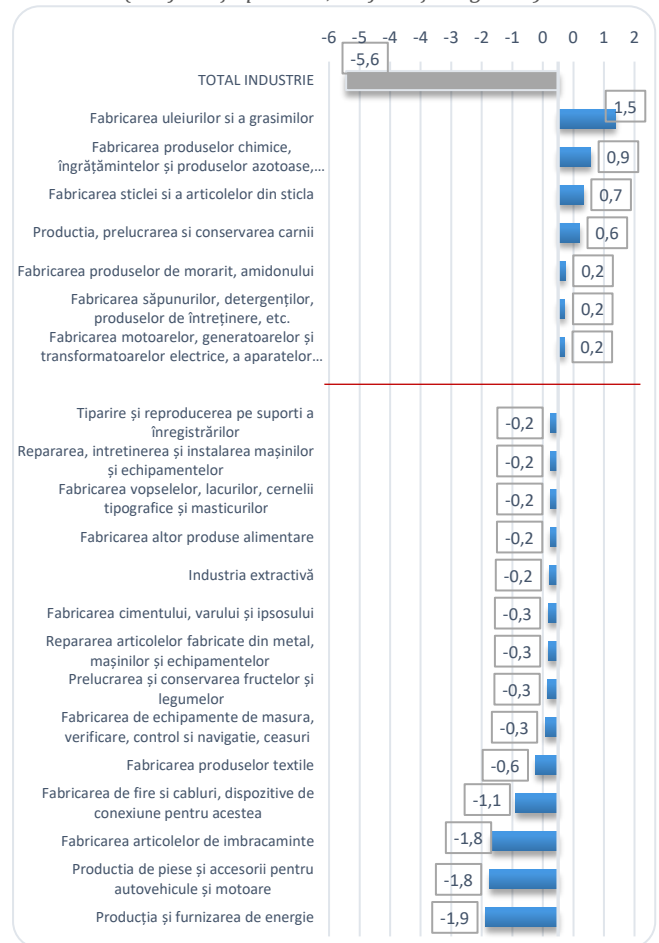
În ianuarie-aprilie 2020, o evoluție negativă a fost înregistrată de ramura energetică, care a diminuat cu 8,9% și a generat cel mai mare impact negativ asupra sectorului industrial (-1,9 p.p.).

Factorii de influență asupra sectorului industrial:

- ↓ Scăderea cererii externe din partea țărilor partenere ale Republicii Moldova afectate de COVID-19.
- ↓ Restrângerea sau sistarea temporară a activității companiilor din sectorul industrial ca urmare a măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii COVID-19.
- ↕ Regimul termic ridicat de la începutul anului și contracția activității economice produsă de criza pandemică a diminuat intensitatea producerii de energie.
- ↑ Cererea internă în creștere față de produsele farmaceutice, chimice și cele ale industriei alimentare în perioada crizei pandemice.

Principalele ramuri care au influențat evoluția industriei în ianuarie-martie 2020, p.p.

(+ influență pozitivă; - influență negativă)

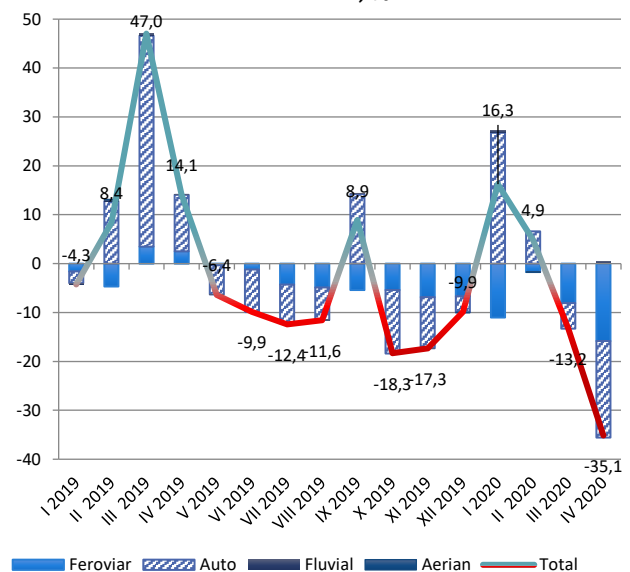
Sursă: Biroul Național de Statistică

3.2. Transportul

Volumului mărfurilor transportate a însumat în ianuarie-aprilie 2020 circa 4,6 mil. tone, diminuându-se cu circa 11,2%, datorită evoluțiilor negative din luna martie (-15%) și aprilie (-35%). Doar transportul naval de mărfuri a evoluat pozitiv în perioada analizată, celelalte tipuri de transporturi fiind în descreștere:

- ↓ transportul rutier: -27% în aprilie, -3% în ianuarie-aprilie
- ↓ transportul feroviar: -59% în aprilie, -31% în ianuarie-aprilie
- ↓ transportul aerian: -45% în aprilie, -20% în ianuarie-aprilie
- ↑ transportul naval: +63% în aprilie, +36% în ianuarie-aprilie

Evoluția lunară a volumului mărfurilor transportate, 2018-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

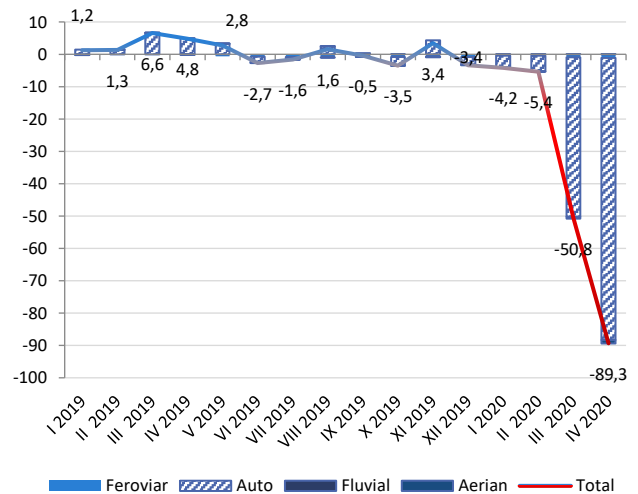
Factorii de bază ce au influențat asupra volumului de mărfuri transportate:

- ↓ Diminuarea volumului de mărfuri comercializate pe piețele externe, din cauza scăderii cererii în țările aparținătoare afectate de COVID-19 (exporturile au scăzut cu 13%).
- ↓ Diminuarea volumului de mărfuri comercializate pe piețele interne datorită reducerii cererii interne și sistării activității unităților comerciale, urmare măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii infecției de coronavirus (comerțul de bunuri cu amănuntul a scăzut cu 28% în aprilie).
- ↓ Evoluțiile negative înregistrate în unele sectoare ale economiei naționale (industria a scăzut cu 15% în aprilie).
- ↑ Regimul termic ridicat înregistrat la începutul anului (a favorizat transportul naval).

Numărul pasagerilor transportați a scăzut cu circa 39% în ianuarie-aprilie 2020, de aceste servicii beneficiind în total circa 20,3 mil. pasageri. Evoluții negative pronunțate s-au înregistrat, în special, în luna martie (-50%) și luna aprilie (-89%). Cu excepția transportului fluvial, în diminuare a fost numărul de pasageri transportați pe toate căile de transport:

- ↓ pe cale rutieră: -90% în aprilie, -39% în ianuarie-aprilie;
- ↓ pe cale feroviară: -73% în aprilie, -48% în ianuarie-aprilie;
- ↓ pe cale aeriană: -94% în aprilie, -47% în ianuarie-aprilie;
- ↑ pe cale navală: +37% în aprilie, +40% în ianuarie-aprilie.

Evoluția lunară a numărului de pasageri transportați, 2018-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorii de bază care au determinat evoluțiile transportului de pasageri în ianuarie-aprilie 2020:

- ↓ Restricțiile de călătorie adoptate la nivel național și internațional, ca măsuri de protecție împotriva efectelor pandemiei COVID-19.
- ↓ Performanța scăzută a transportului feroviar.
- ↓ Performanța scăzută a serviciilor de transport public.
- ↓ Transportul ilicit de pasageri (circa 19% în VAB creată în transport).
- ↑ Regimul termic ridicat înregistrat la începutul anului (a favorizat transportul naval).

3.3. Comerț intern

Comerțul de bunuri cu amănuntul este în descreștere:

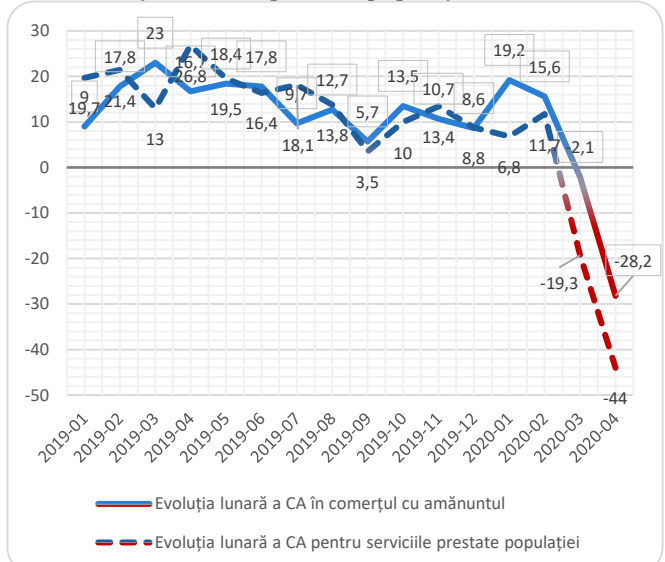
- ↓ În aprilie 2020: -28,2% (în prețuri comparabile).
- ↓ În ianuarie-aprilie 2020: -0,6% (în prețuri comparabile).

Cifra de afaceri în comerțul cu amănuntul a însumat în ianuarie-aprilie 2020 circa 17,2 mld. lei.

Comerțul intern cu servicii prestate populației înregistrează evoluții negative:

- ↓ În aprilie 2020: -44% (în prețuri comparabile).
- ↓ În ianuarie-aprilie 2020: -12,4% (în prețuri comparabile).

Evoluția lunară a cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul și serviciile prestate populației, 2018-2020, %

Cifra de afaceri în domeniul serviciilor de piață prestate populației a însumat în ianuarie-aprilie 2020 circa 5,5 mild. lei.

Comerțul cu ridicata este în scădere::

- ↓ În aprilie 2020: -28,6% (în prețuri curente).
- ↑ În ianuarie-aprilie 2020: -4,6% (în prețuri curente).

Cifra de afaceri în comerțul cu ridicata a însumat în ianuarie-aprilie 2020 circa 32,9 mild. lei.

Serviciile prestate întreprinderilor sunt în scădere:

- ↓ În aprilie 2020: -35,5% (în prețuri curente).
- ↑ În ianuarie-aprilie 2020: 8,9% (în prețuri curente).

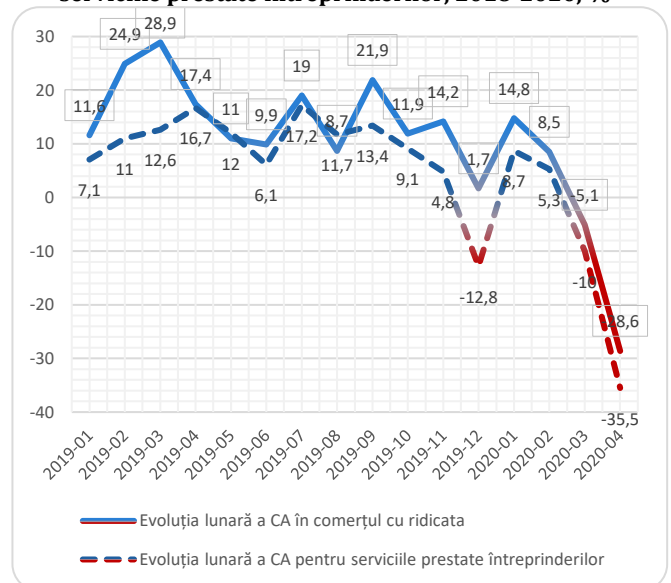
Cifra de afaceri în domeniul serviciilor prestate întreprinderilor a însumat în ianuarie-aprilie 2020 circa 12,4 mild. lei.

Cifra de afaceri în comerț, întreținere și reparație a autovehiculelor și motocicletelor este în diminuare esențială:

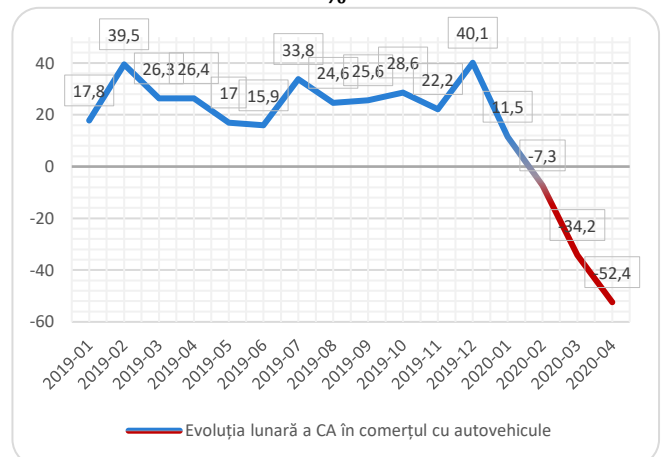
- ↓ În aprilie 2020: -52,4% (în prețuri comparabile).
- ↓ În ianuarie-aprilie 2020: -24,5% (în prețuri comparabile).

Cifra de afaceri în comerțul cu autovehicule a însumat în ianuarie-aprilie 2020 circa 2,5 mild. lei.

Evoluția lunară a cifrei de afaceri în comerțul cu ridicata și serviciile prestate întreprinderilor, 2018-2020, %

Evoluția lunară a comerțului cu autovehicule, 2018-2020, %

Factorii de bază de influență a activității comerciale pe piața internă în ianuarie-aprilie 2020 au fost:

- ↓ Restrângerea sau sistarea temporară a activității unităților comerciale de bunuri și servicii, ca urmare a măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii COVID-19.
- ↑ Descreșterea cererii de mărfuri și servicii din partea populației, cu excepția serviciilor prestate în domeniul sănătății, serviciilor în tehnologia informației, bunurilor alimentare.
- ↑ Reducerea activității economice în unele sectoarele economiei naționale.

4. Sectorul extern

4.1. Balanța de plăți, aspecte generale

Datele Balanței de plăți pentru trimestrul I 2020 reflectă un grad înalt al deschiderii economiei naționale și vulnerabilității față de mediul extern. Criza internațională determinată de răspândirea pandemiei a avut un impact simțitor asupra economiei Moldovei, ceea ce s-a reflectat în indicatorii balanței de plăți. Conform datelor preliminare pentru trimestrul I 2020, deficitul contului curent s-a redus cu 20,9% față de trimestrul I 2019, constituind 7,6% în raport cu PIB. Totodată deficitul acestuia rămâne la nivel înalt, ceea ce crează presiuni asupra sustenabilității financiare a țării. **Necesarul de finanțare externă a țării raportat la PIB a constituit 8%**. Sistarea activității economice pe plan

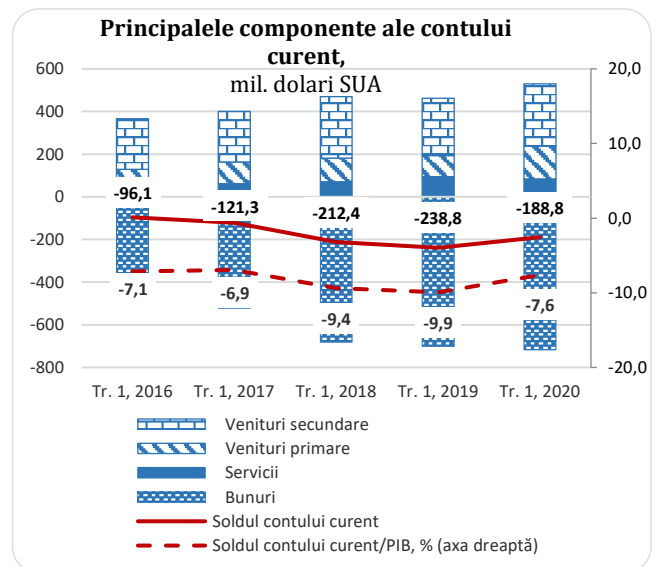
internațional a determinat reducerea de 5,6 ori a acumulărilor investițiilor străine directe (până la 0,9% în raport cu PIB).

Contul curent și contul de capital

Deficitul contului curent s-a diminuat esențial, constituind 7,6% în raport cu PIB. Deficitul contului curent a înregistrat 188,8 mil. dolari, micșorându-se cu 20,9% comparativ cu ianuarie-martie 2019. Contul curent s-a ameliorat datorită majorării excedentelor înregistrate la veniturile primare și secundare, în timp ce balanțele bunurilor și serviciilor s-au deteriorat.

Principalele componente ale contului curent

- Soldul comercial cu bunuri: -717,9 mil. dolari (+2,3%)
- Soldul comercial cu servicii: 84,1 mil. dolari (-11,4%)
- Soldul veniturilor primare: 153,3 mil. dolari (+54,4%)
- Soldul veniturilor secundare: 291,7 mil. dolari (+8,6%)

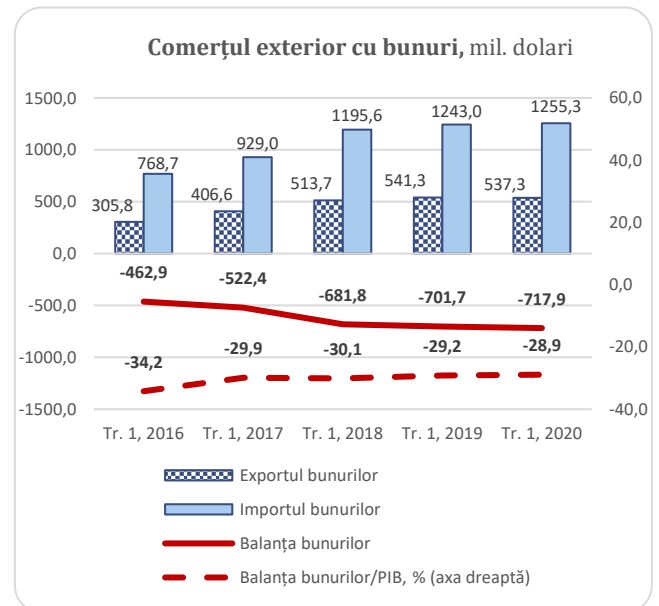
Contractarea cererii externe, perturbarea lanțurilor valorice globale, condiționate de situația epidemiologică, au determinat activitatea comercială pasivă.

Exporturile de bunuri au constituit 537,3 mil. dolari (-0,7%), determinate în general de:

- ↓ scăderea cererii externe în țările partenere afectate de COVID-19;
- ↓ restrângerea activității ZEL urmare măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii infecției de coronavirus;
- ↓ condițiile climaterice mai puțin favorabile din 2019 și diminuarea suprafețelor însămânțate care au condiționat reducerea roadei la grâu, mere, struguri și la alte culturi agricole destinate exportului;
- ↑ majorarea prețurilor internaționale la bunurile exportate.

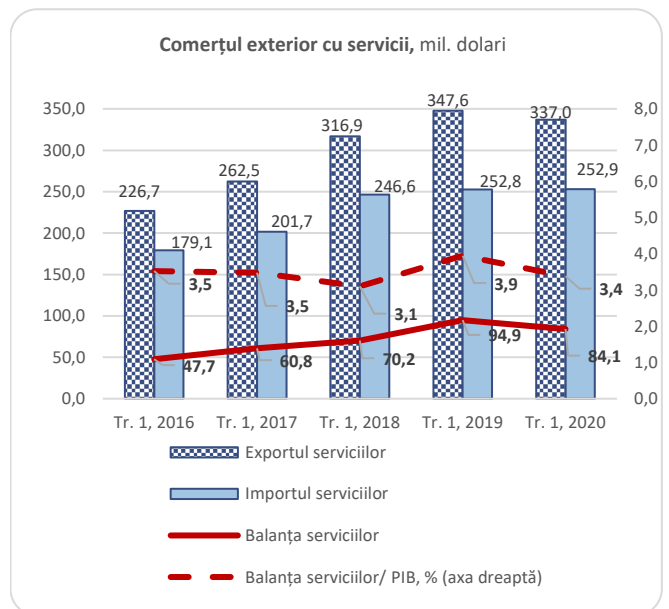
Importurile de bunuri au constituit 1255,3 mil. dolari (+ 1%), determinate de:

- ↑ cererea internă pentru bunurile importate;
- ↓ micșorarea prețurilor internaționale la bunurile importate, în special la produsele minerale.

Exportul serviciilor s-a micșorat cu 3,1%, în general, datorită descreșterii înregistrate la servicii de transport (-12,4%) și de prelucrare a materiei prime (-21,6%). Concomitent, au continuat să se majoreze exporturile serviciilor de călătorii (+4,8%) și informatică (+29,8%).

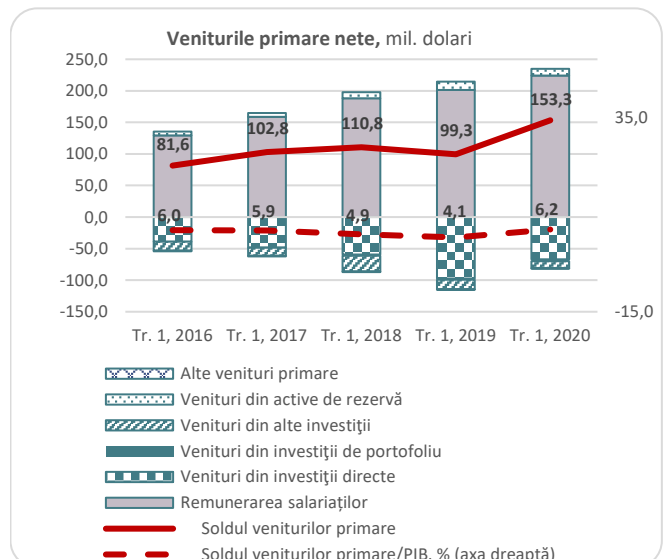
Importul serviciilor a fost practic la nivelul trimestrului I 2019. S-au diminuat importurile serviciilor de transport (-7,9%), călătorii (-2,2%). Totodată, au crescut serviciile de construcții (de 11,1 ori), informatică (+22,5%) și alte servicii pentru afaceri (+19,2%).

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Soldul pozitiv al balanței **veniturilor primare** s-a majorat de circa 1,5 ori comparativ cu trimestrul I 2019 datorită creșterii intrărilor veniturilor aferente remunerării salariaților (+10,5%).

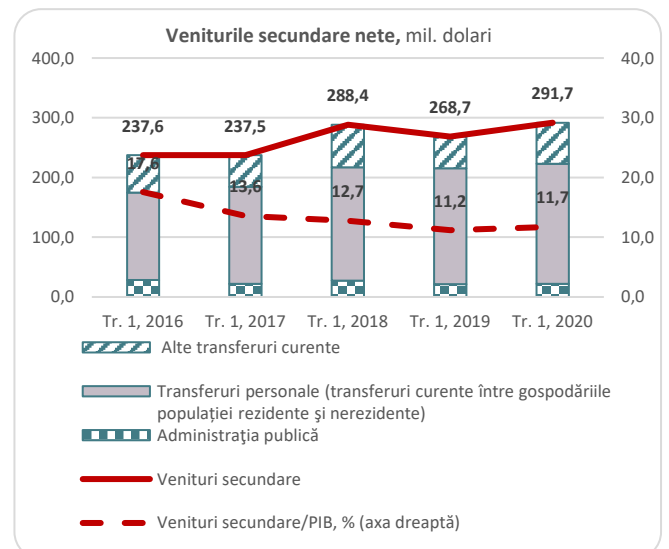
De asemenea, s-au diminuat substanțial plățile sub formă de dividende achitate investitorilor străini direcți (-30,5%).

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Veniturile secundare nete au înregistrat un excedent în valoare de 291,7 mil. dolari, (+8,6%).

Această situație s-a datorat creșterii volumului asistenței tehnice și granturilor primite de toate sectoarele în cadrul cooperării internaționale în valoare de 31,3 mil. dolari (+12,5%) și transferurilor personale primite din exterior în mărime de 224,3 mil. dolari (+3,7%).

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Contul de capital a înregistrat ieșiri de capital, rezultând un sold negativ de 10,4 mil. dolari (-17,5%).

Valoarea granturilor aferente proiectelor investiționale primite din exterior de administrația publică a constituit 3,4 mil. dolari (-26,3%), în timp ce ieșirile nete înregistrate la sectorul privat au însumat 13,8 mil. dolari (-20%).

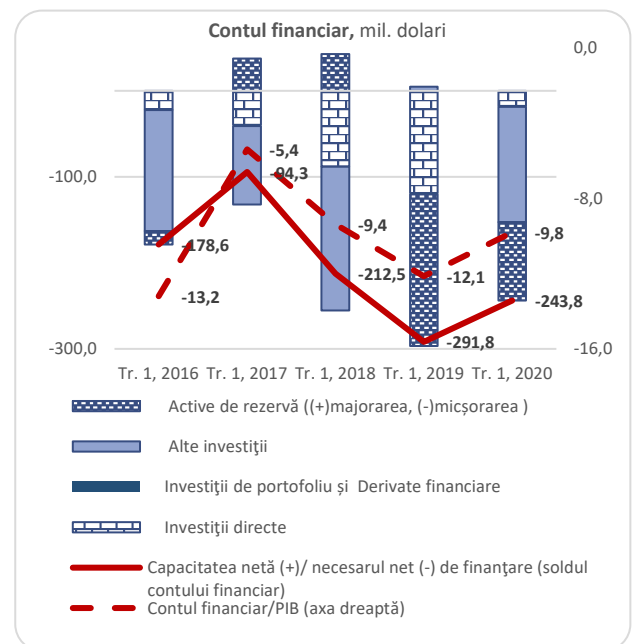
În anul 2019 **soldul contului curent și de capital** a înregistrat un **necesar de finanțare de 199,2 mil. dolari**, ceea ce constituie 8% în raport cu PIB.

Contul financiar

Contul financiar a înregistrat intrări nete de capital, necesare pentru acoperirea deficitului contului curent, în mărime de 243,8 mil. dolari. Acumularea netă a pasivelor a însumat 123,7 mil. dolari, în timp ce activele financiare nete s-au micșorat cu 120,1 mil. dolari.

Principalele componente ale contului financiar:

- Investiții străine directe: -17,7 mil. dolari (-6,7 ori)
- Investiții de portofoliu: -0,3 mil. dolari (comparativ cu +0,1 mil. dolari în trimestrul I 2019)
- Derivate financiare: -0,9 mil. dolari (-41,3%)
- Alte investiții: -133,7 mil. dolari (comparativ cu +4,8 mil. dolari în trimestrul I 2019)
- Active de rezervă: -91,2 mil. dolari (-48,3%)

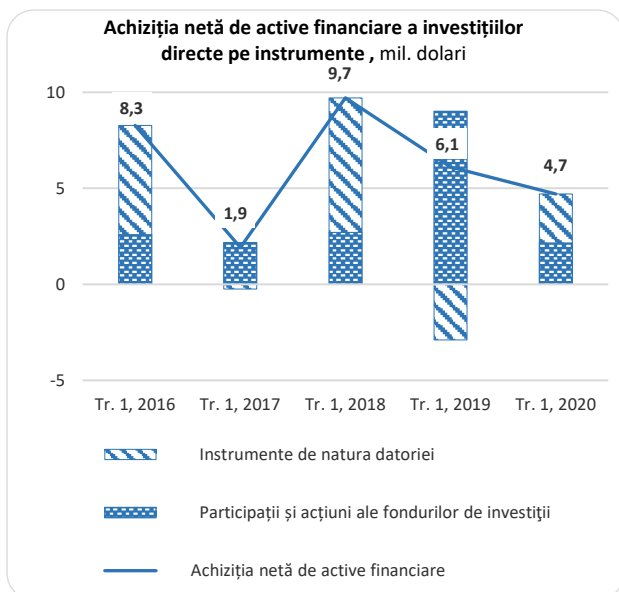

Notă: (+) ieșiri nete de capital, (-) intrări nete de capital

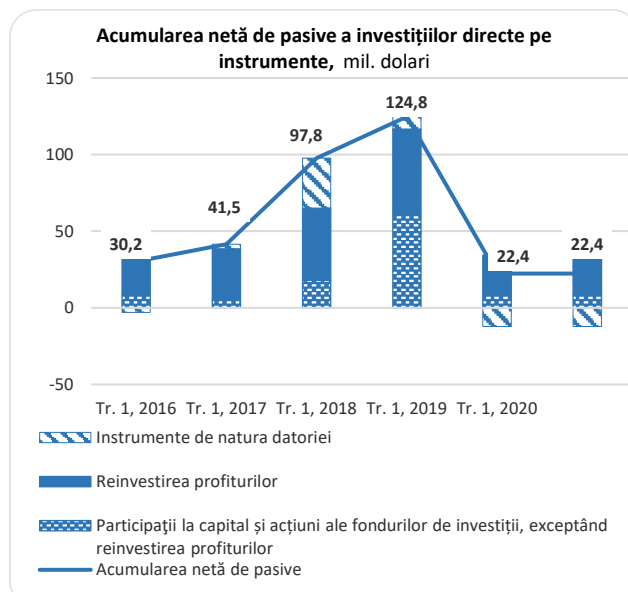
Sursă: Banca Națională a Moldovei

Investițiile străine directe au înregistrat cele mai mici intrări de capital din ultimii 12 ani.

Investițiile directe au înregistrat intrări nete în valoare de 17,7 mil. dolari (de 6,7 ori mai puțin față de trimestrul I 2019), ca urmare a creșterii nete de pasive cu 22,4 mil. dolari, în timp ce activele nete s-au majorat cu 4,7 mil. dolari.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

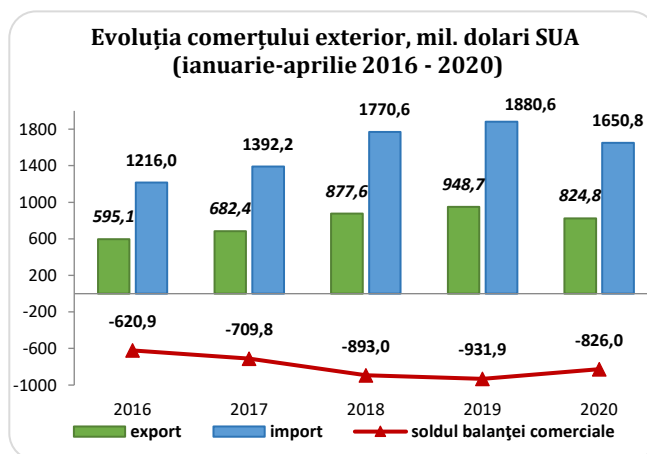
Sursă: Banca Națională a Moldovei

Activele oficiale de rezervă s-au micșorat pe parcursul trimestrului I 2020 cu 91,2 mil. dolari, astfel contribuind negativ la modificarea totală a activelor țării.

4.2 Comerț exterior

În primele 4 luni 2020 comparativ cu 4 luni 2019 s-au diminuat:

- exporturile - cu 13,0%;
- importurile - cu 12,3%;
- soldul balanței comerciale - cu 11,5%
- gradul de acoperire a importurilor cu exporturi s-a micșorat cu 0,4 p.p. (constituind 50,0%).

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorii de influență:

- Șocul extern provocat de pandemia COVID-19 pe dimensiunea exporturilor, prin reducerea cererii din partea principalilor parteneri comerciali - România, Italia, Turcia și Rusia.
- Temperarea, iar în unele țări din UE, stoparea, activității înreprinderilor din sectorul industriei automotivă a rezultat în scăderea exporturilor, iar diminuarea consumului ca urmare a reducerii veniturilor populației și micșorarea necesarului de materie primă în sectoarele productive ale economiei au fost factorii de bază care au condus la scăderea importurilor
- Diminuarea prețurilor externe, impactul cărora se resimte mai ales la importul de resurse energetice.

EXPORT

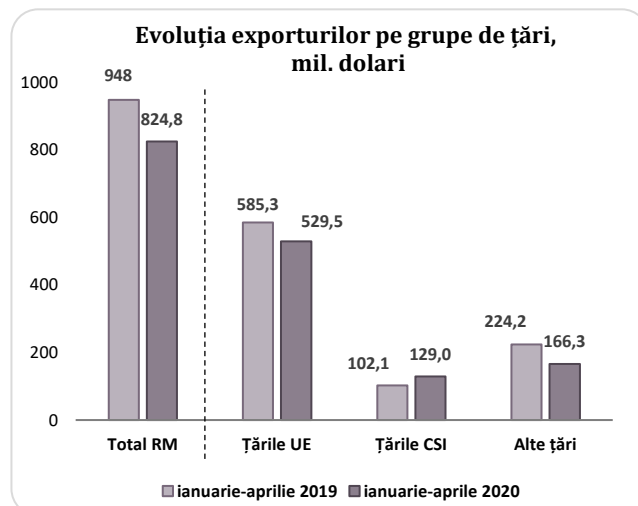
Exporturile pe grupe de țări

S-au diminuat exporturile spre toate grupele de țări:

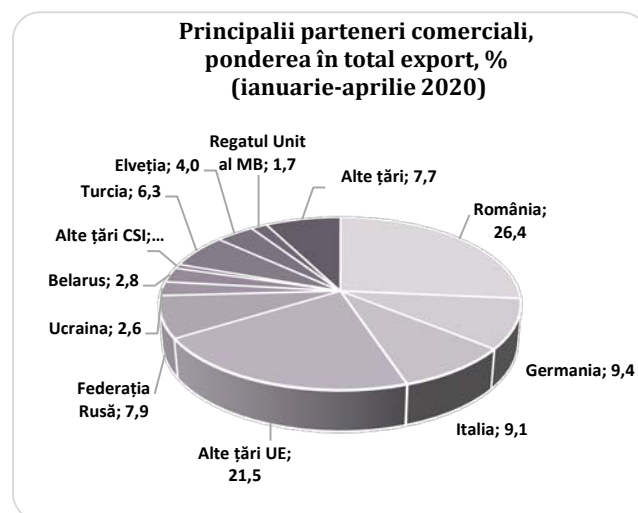
Țările UE – pondere de 64,2% în total export (529.5 mil. dolari, o scădere de 9,5% față de 4 luni 2019). S-au diminuat livrările către principalele țări de absorbție a produselor moldovenești, precum Italia – cu 27,5%, România – cu 21,4%, Germania – cu 13,0%. În același timp, livrările spre Grecia au crescut de 1,9 ori, Republica Cehă - de 1,7 ori, Spania – de 1,6 ori, Franța – cu 10,8%, Bulgaria – cu 9,9%, Polonia – cu 2,3%, acestea contribuind pozitiv la creșterea exporturilor cu 3 p.p.

Țările CSI – ponderea de 15,6% (129,0 mil. dolari, o scădere de 7,2%). Exportul spre Federația Rusă s-a diminuat cu 3,1%, Ucraina – cu 3,6%, Belarus – cu 16,6%. Totodată, exportul spre Kazahstan s-a majorat cu 40,7%, însă, luând în considerație ponderea mică de 0,4% în total, contribuția pozitivă a constituit doar 0,1 p.p.

Celelalte țări ale lumii – pondere de 20,2% (166,3 mil. dolari, în diminuare cu 25,8%). O scădere esențială au înregistrat livrările spre Turcia (-45,6%) și spre Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandiei de Nord (-25,1%), acestea contribuind negativ la creșterea exporturilor cu circa 5 p.p. Concomitent, livrările spre Elveția s-au majorat cu 14,4% și spre SUA – cu 9,2%.

Sursă: Biroul Național de Statistică

Sursă: Biroul Național de Statistică

Exporturile pe grupe de mărfuri

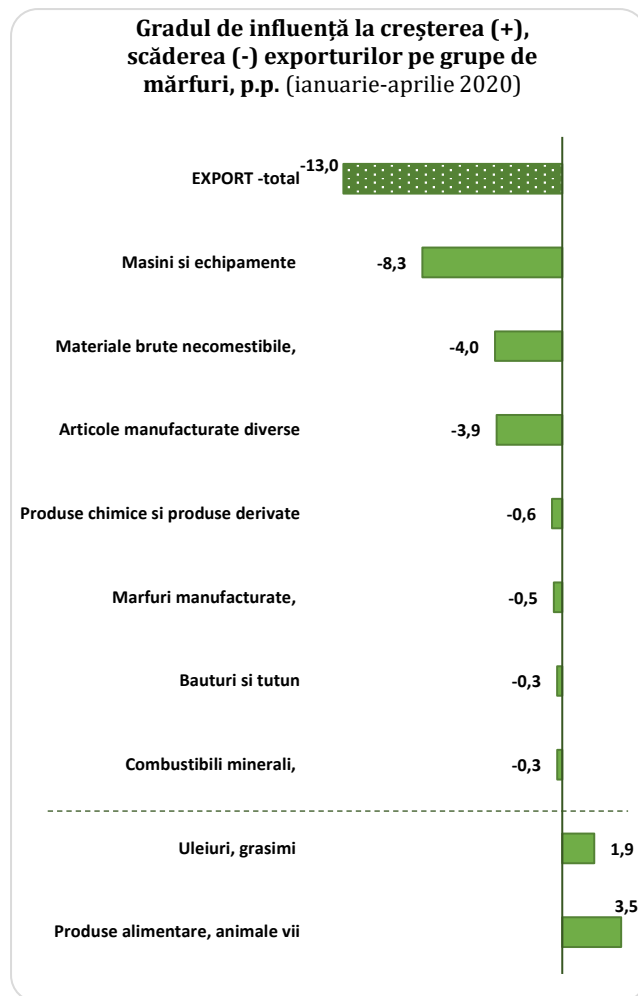
Temperarea, iar în unele țări UE stoparea industriei autoimotive, introducerea restricțiilor de carantină în majoritatea țărilor partenere ale RM, precum și scăderea comenzilor externe, inclusiv pentru bunurile și serviciile prestate de rezidenții ZEL-urilor au fost factorii importanți care au determinat diminuarea exporturilor.

↓ Diminuarea volumelor de mărfuri exportate:

- mașini și echipamente pentru transport – în scădere cu 33,2% (ponderea în total export – 19,1%)
- materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili – micșorare cu 31,8% (ponderea- 9,7%)
- articole manufacturate diverse – scădere cu 20,1% (ponderea-18,0%)
- produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte – în descreștere cu 14,9% (ponderea 4.0%)

↑ Majorarea volumelor de mărfuri exportate:

- produse alimentare și animale vii – în creștere cu 15,2% (ponderea – 30,2%)
- uleiuri, grăsimi de origine animală și vegetală - o creștere de circa 1,7 ori (ponderea – 5,4%)

Sursă: Biroul Național de Statistică

Exporturile de mărfuri autohtone – 78,2% din total exporturi, în scădere cu 3,8%.

Reexporturile de mărfuri străine – 21,8% din valoarea exporturilor, cu 35,3% mai puțin

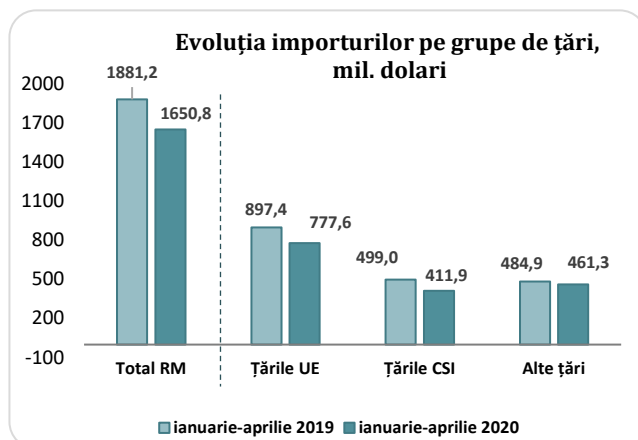
IMPORT

Importurile după țările de origine

Importurile din toate grupele de țări s-au diminuat:

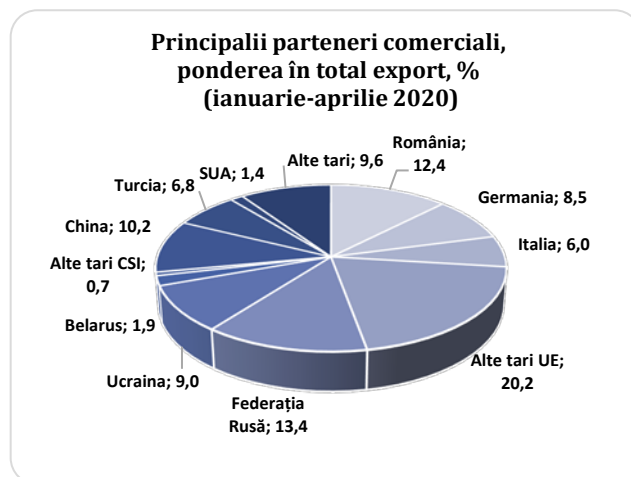
Țările UE – o pondere de 47,1% în total import (777,6 mil. dolari, scădere de 13,3% față de ianuarie-aprilie 2019. Au scăzut importurile din țările principali parteneri ai RM, precum România – cu 19,7%, Germania – cu 10,9%, Italia – cu 21,9%, Franța – cu 5,6% etc., acestea contribuind negativ la creșterea importurilor cu 5,2 p.p

Sursă: Biroul Național de Statistică

Celelalte țări ale lumii - ponderea 27,9% (461,3 mil. dolari, o micșorare cu 4,9%), urmare restricțiilor impuse de răspândirea pandemiei Covid-19. Au scăzut importurile din China cu 7,7%, Turcia - cu 7,5%, SUA - cu 9,6%, acestea însumând o contribuție negativă la creșterea importurilor de 1,4 p.p.

Țările CSI - ponderea 24,9% (411,9 mil. dolari, în scădere cu 17,5%). Importurile din Federația Rusă au scăzut cu 20,1%, Ucraina - cu 14,9%, Belarus - cu 22,6%, contribuția negativă constituind 4,8 p.p.

Sursă: Biroul Național de Statistică

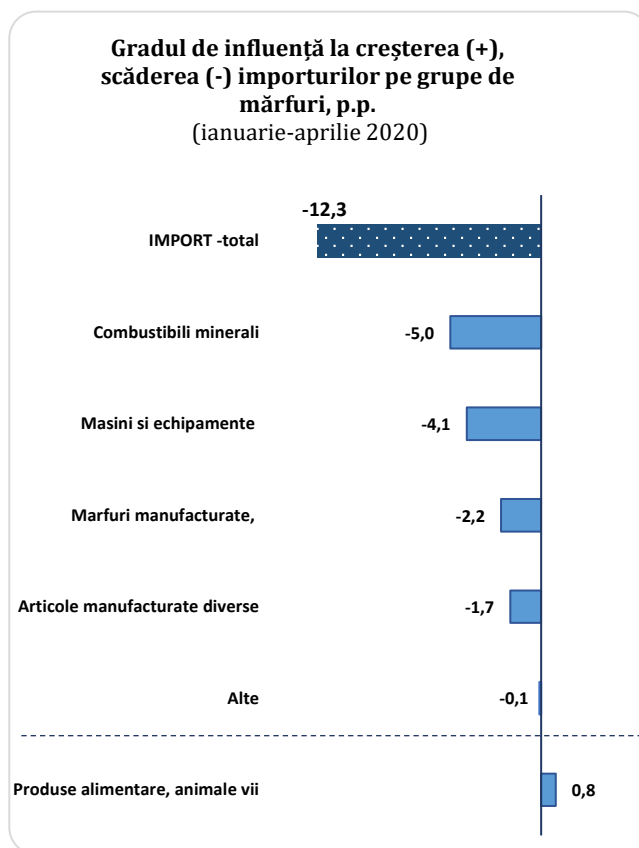
Importurile pe grupe de mărfuri

Restricțiile, impuse de situațiile epidemiologice în țările partenere ale RM, au afectat puternic ramurile integrate în lanțurile internaționale, acestea temperând sau stopând activitățile, precum și diminuarea prețurilor externe la combustibili, scăderea consumului de combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate, au rezultat în diminuarea importului acestora

Diminuarea volumelor de mărfuri importate față de primele 4 luni 2019:

- combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate - în scădere cu 28,5% (ponderea - 14,2%)
- mașini și echipamente - o diminuare de 17,7% (ponderea - 21,4%)
- mărfuri manufacturate - scădere cu 12,3% (ponderea - 17,5%)
- articole manufacturate diverse - în scădere cu 17,1% (ponderea - 9,5%)

Importul de produse alimentare și animale vii a fost în creștere cu 6,8%, inclusiv: importul de animale vii - cu 45,6%, produse lactate - cu 29,2%, cereale și preparate pe bază de cereale - cu 15,8%, zahăr, preparate pe bază de zahăr, miere - cu 11,6% etc.

Sursă: Biroul Național de Statistică

Persoanele fizice au importat mărfuri și produse în valoare de 49,3 mil. dolari, cu 16,9% mai puțin. Scăderea a fost determinată de micșorarea procurărilor de autoturisme (-14,1%), cărora le-au revenit 83,7% din importurile realizate de persoanele fizice.

4.2. Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate de persoanele fizice ale Republicii Moldova

Temperarea activității economiei globale, care se datorează în mare parte accentuării tensiunilor geopolitice și comerciale, înăsprirea condițiilor financiare în țările dezvoltate și extinderii pandemiei de coronavirus Covid-19, se resimte și asupra evoluției remiterilor.

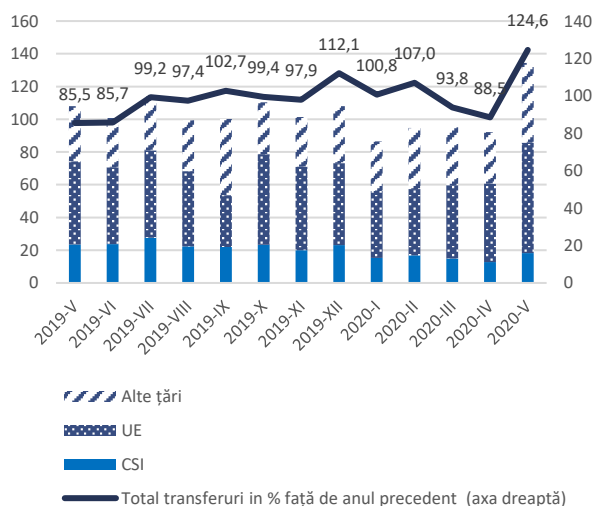
În lunile ianuarie-mai 2020 volumul total al transferurilor bănești din străinătate efectuate prin băncile din Republica Moldova de către persoanele fizice a înregistrat o creștere cu 3,1% comparativ cu perioada similară a anului 2019 și a însumat 502,9 mil. dolari SUA. Însă, această creștere are la bază efect statistic, căci a fost condiționată de reducerea posibilităților de a transmite bani prin căile neoficiale din cauza răspândirii pandemiei COVID-19.

Factorii de influență asupra volumului transferurilor de mijloace bănești din străinătate:

- ↓ stagnarea economiei Federației Ruse;
- ↓ recesiunea economică în Turcia;
- ↓↑ răspândirea pandemiei Covid-19;
- ↑ necesarul de forță de muncă în Germania;
- ↑ baza de comparație joasă.

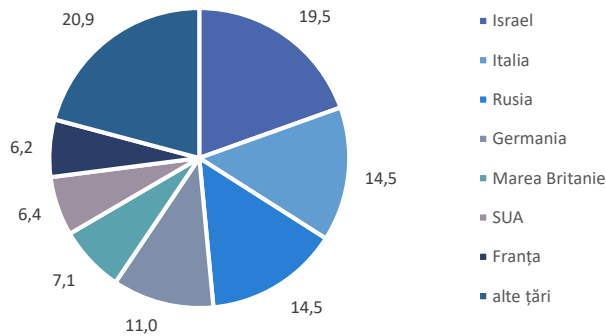
În structura geografică a remitențelor, predomină transferurile din Israel Italia și Rusia. Acestor 3 țări le revin circa 48,5% din volumul total al transferurilor.

Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate de persoane fizice prin băncile din Republica Moldova, pe zone geografice (mil. dolari)

Sursă: Banca Națională a Moldovei

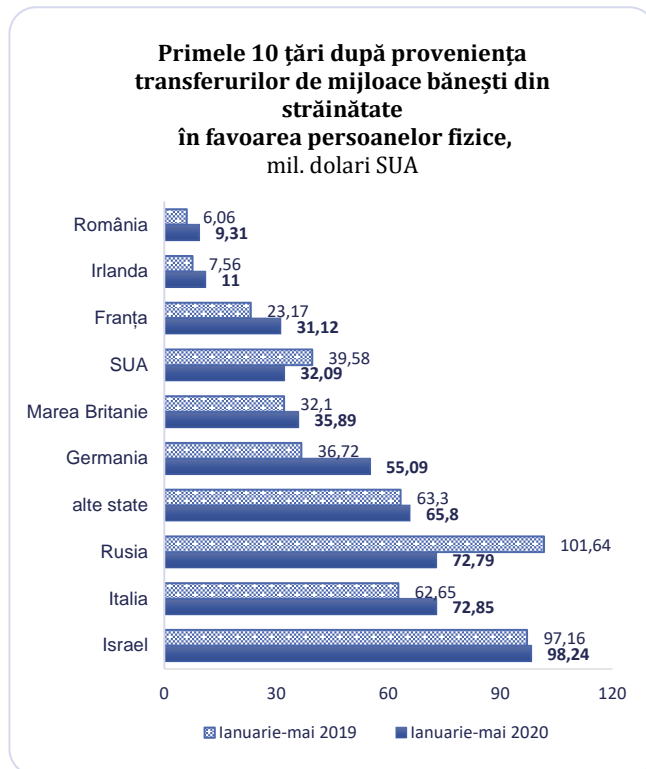
Structura geografică a transferurilor de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice în ianuarie-mai 2020, %

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Totodată, ponderea transferurilor din Federația Rusă continuă să se diminueze, atingând 14,5%, față de 20,8% în ianuarie-mai 2019. Transferurile din Federația Rusă s-au micșorat cu 28,4% față de primele 5 luni ale anului 2019. În același timp, transferurile din România și Germania au crescut de câte 1,5 ori, din Franța - cu 34,3%, Italia - cu 16,3%, Marea Britanie - cu 11,8% etc.

Această situație se explică, pe de o parte, prin stagnarea economică în Rusia și, pe de altă parte, prin orientarea muncitorilor spre statele din Uniunea Europeană și Israel, având acces mai liber pe piețele muncii ale acestor țări.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

5. Sfera socială

5.1. Forța de muncă și șomajul

Forța de muncă (oferta curentă de muncă pentru producerea bunurilor și serviciilor în schimbul unei plăți sau a unui profit, care include ocuparea și șomajul) în trimestrul I 2020 a constituit 840,5 mii persoane, cu 48,1 mii mai puțin față de trimestrul I 2019. Aceasta formează **doar 39,1%** din total persoane cu vârsta de 15 ani și peste.

Populația în afara forței de muncă - de circa 1,5 ori mai mult decât forța de muncă. Din aceasta: pensionari - 44,3%, grupul elevi și studenți -13,1%, grupul persoanele casnice - 12,1% etc.

Rata de ocupare (proporția persoanelor ocupate în vârstă de 15 ani și peste față de populația totală din aceeași categorie de vârstă) a constituit 37,5%, în diminuare față de anul 2019 (38,1% în trim. I 2019).

Repartizarea populației de 15 ani și peste în trim. I 2020, mii persoane

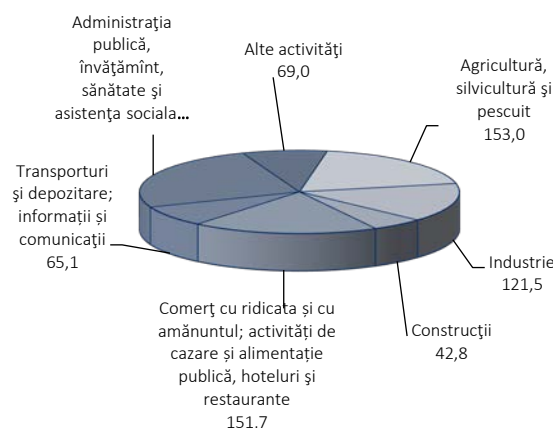
Persoane cu vârstă de 15 ani și peste (2149,6)					
Forța de muncă (populația activă) (840,5)				Șomeri (BIM) (34,2)	Populația în afara forței de muncă (1310,3)
Populația ocupată (806,3)					
Agricultura (153,0)	Industrie (121,5)	Construcții (42,8)	Servicii (489,1)		

Sursă: Biroul Național de Statistică

Populația ocupată pe activități economice:

- Administrația publică, învățământ, sănătate și asistența socială 25,2% din total;
- Agricultură, silvicultură și pescuit (19,0%);
- Comerț cu ridicata și cu amănuntul (18,8%);
- Industrie (15,1%);
- Construcții (5,3%) etc.

Distribuția populației ocupate pe activități economice în trimestrul I 2020, mii persoane

Sursă: Biroul Național de Statistică

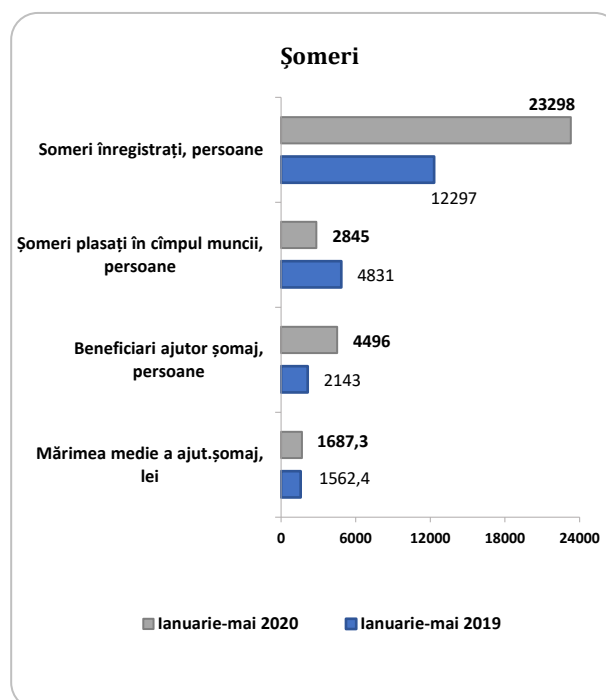
Șomajul.

Restricțiile impuse de autorități întru micșorarea contaminărilor cu Covid-19 au condus la sistarea unor activități economice, ca urmare și disponibilizarea unor angajați, precum și revenirea în țară a unui număr impunător de concetățeni, au majorat numărul de **șomeri** înregistrați la oficiile forței de muncă. Astfel, în ianuarie-mai 2020 – numărul acestora s-a majorat de circa 1,9 ori comparativ cu ianuarie – mai 2019 și a constituit 23,3 mii persoane. Doar 12,2%% din numărul șomerilor înregistrați au fost plasați în câmpul muncii.

Numărul beneficiarilor de ajutor de șomaj în primele 5 luni a crescut semnificativ (de circa 2,1 ori).

Mărimea medie a ajutorului de șomaj s-a majorat cu circa 8% (în termeni nominali).

Rata șomajului (ponderea șomerilor BIM în forța de muncă) a fost 4,1%, mai mică cu 3,6 p.p.fată de nivelul înregistrat în trimestrul I 2019 (7,7%). Rata șomajului la bărbați a constituit 4,6% și la femei – 3,5%. În rândurile tinerilor (15-24 ani) rata șomajului a constituit 13,0%, iar în categoria de vârstă 15-29 ani - 9,4%.

Sursă: Biroul Național de Statistică

Secția modelare și prognozare economică

0 22 250 - 632
0 22 250 - 626
0 22 250 - 627